KATALOG KURSÓW- UJĘCIE SZCZEGÓŁOWE

A) Przedmioty wykształcenia ogólnego

Nazwa przedmiotu: **Język Angielski**		
Rodzaj studiów: **dzienne / zaoczne**	Semestr**: II -**	
Rodzaj zajęć: ćwiczenia	Prowadzący: Łukasz Kowalski	
Cel przedmiotu: Język angielski jest przedmiotem mającym na celu niwelowanie barier związanych z brakiem znajomości języka obcego w dobie Unii Europejskiej. Przynależność do tej organizacji pozwala na migrację ludności do innych krajów w poszukiwaniu pracy.		
Wymagania: Opanowanie podstaw programowych w mowie i piśmie, umiejętność komunikowania się w różnych sytuacjach, ze wskazaniem na aspekt zdrowotny.		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	***Travelling***	słuchanie, czytanie, pisanie
2.	***1. The collectors***	gramatyka czasownika mieć
3.	***2. Top sports***	Słownictwo związane z urazami
4.	***Shopping***	Zadawanie pytań, kontynuowanie konwersacji
5.	***3. Interesting places***	Konstrukcja *There is/are*
6.	***4. The weekend***	słuchanie, czytanie, pisanie
7.	***5. Health***	Słownictwo związane ze zdrowiem
8.	***Family***	Present Continuous
9.	***In a cafe***	Wyrażanie próśb
10.	***Job skills***	Słownictwo - pracą, czasownik „móc, umieć”
Ocena i zaliczenia przedmiotu:*Przedmiot kończy się: zaliczeniem na ocenę. Udział (% - pkt): aktywność – 30p., 2 prezentacje – 20p., testy śródsemestralne – 20pkt, Test końcowy, sem.- 30p.*		
Podręcznik: 1.*Language to go,* Simon Ie Maistre, Carina Lewis; wyd. Longman **Literatura uzupełniająca:** 2.*English in medicine*, J. Ciecierska, B. Jenike, K. Tudruj; W-wa 1991		
Autor programu: Łukasz Kowalski	Akceptacja Dziekana:	

Nazwa przedmiotu: **Informatyka**	
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: I**
Rodzaj zajęć: **wykład, konwersatoria**	Prowadzący: dr Marek Markowski, mgr Andrzej Horyd, mgr Jacek Borowski, mgr Marek żemojtel, mgr Marek Pacioreki

Cel przedmiotu: *Zapoznanie studentów z podst. pojęciami dyscypliny, budową komp., oprogr. komp., technologią inform., sieciami rozległymi oraz systemami inform.i funkcjonującymi w organizacjach gospodarczych i instytucjach.*

Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to uczestnictwa w wykładach i zapoznania się z zalecaną literaturą. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z wybranymi systemami oprogramowania biurowego, wyszukiwaniem informacji Internecie oraz powinni wykazać się umiejętnościami zastosowania ww. oprogramowania do zastosowań biurowych i rozwiązywania problemów o charakterze ekonomicznym.*

Nr zajęć	Tematyka zajęć	Do wykonania przez studentów
1.	Społeczeń inf, zmiany wywołane zastosow technol informac, generacje społeczne,	
2.	Strategia przedsiębiorstwa, informatyczne wspomaganie strategii (dopasowanie rozwiązań informatycznych do strategii firmy) organizacje uczące się	
3.	Inform. jako nauka zajmująca się przetw, inf. (inf., dane przetwarzania inf. ,infor). Struktura funkcjon. systemu komp. (jednostka centralna, urządzenia wejścia-wyjścia, pamięci zewnętrzne, zasady działania). Konfiguracja komputera.	
4.	Oprogr. komp., klasyf. (definicja oprog., rodz. oprogr.)Charakt. oprogr. syst. (syst operacyjne, oprogr. sieciowe i wielodostępne, nakładki konwersacyjne i środowiska pracy, testy systemowe i antywirusowe, translatory języków programowania)	
5.	Charakt. oprogr. narzędziowego wspomagającego rozwiązywanie problemów ekonomicznych (edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, bazy danych, pakiety grafiki prezentacyjne, pakiety zintegrowane, przeglądarki internetowych stron WWW).	
6.	Sieci rozległe - Internet, usługi sieciowe, narzędzia do eksploracji inf zawartych w sieciach, możliwości wykorzyst Internetu w działalności org. gospodarczych	
7.	Struktura i charakter. oprogr. użytkowego (oprogr. wspomagające prace inżynierskie, administracji państ., naukowe, ekonom., oprogr. edukac., systemy informacji geograf.	
8.	Syst. infor. w org. (model sys. inform., Syst. Transakcyjne, Syst. Automatyz. Biura, Syst. Inform. Kierownictwa, Syst. Wspomagania Decyzji, Syst. Ekspertowe, Syst. Wspomagania Eksperta, E-biznes, Org. Wirt.), Zintegr. syst. zarządz. (systemy klasy MRP i ERP).	
9.	Techn. inform. w org. gosp. (urządz. i syst. technologii inform., systemy multimedialne).	
10.	Problemy tworzenia syst. inf.: podejścia do tworzenia syst. inform. (cykl życia systemu, prototypowanie, generatory zastosowań, pakiety zastosowań, podejście centrum inform.); algorytmizacja i podejście heurystyczne (pojęcie algorytmu i heurystyki, formy prezentacji)	
11.	Sztuczna inteligencja i przyszłościowe trendy w informatyce.	

Ocena i zaliczenia przedmiotu:*Zaliczenie ćwiczeń: zadanie domowe – 30%, kolokwia - 70%*
Egzamin pisemny w formie testu, Oceny wystawiane będą zgodnie z zasadami obowiązującymi w WSZ Kwidzyn

Podręcznik:

1. Beynon-Davies P., Inżynieria systemów informacyjnych, WNT, Warszawa 1999.
2. Pańkowska M. Zarządzanie informacją,
3. Adamczewski P., Zintegrowane Systemy Informatyczne w praktyce, Mikom, Warszawa 2000.
4. Sokół M., Kunowski M., Internet, Wyd. Helion, Gliwice.
5. Parlińska M., Dystrybucja informacji w wirtualnym środowisku, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2002.

6. Literatura uzupełniająca (do laboratoriów):

1. Koba G., Technologia informacyjna dla szkół ponadgimnazjalnych; Migra,
2. Sokół M., Windows XP, Helion, Gliwice 2003;
3. Mendrala D., Szeliga M., Access, Helion, Gliwice 2003;
4. Groszek M., Excel, Helion, Gliwice 2003;
5. Kowalczyk G., Word, Helion, Gliwice 2003;

Czasopisma: Computerworld; Teleinfo; Enter; PC Kurier; Systemy IT; PC Format.

Autor programu: dr Marek Markowski, UG, WSZ w Kwidzynie	Uwagi:

Nazwa przedmiotu**: Wychowanie fizyczne**		
Rodzaj studiów: **dzienne**	Semestr**: I-II**	
Rodzaj zajęć:	Prowadzący: mgr Bogdan Zamośny	
Cel przedmiotu: usprawnienie, poprawienie kondycji studentów, motywowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego		
Wymagania:		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	1. Atletyka terenowa: test Coopera, wycieczki piesze.	
2.	Gimnastyka: • doskonalenie elementów gimnastyki porządkowej • elementy fitness • aerobik • taniec	
3.	Pływanie: • doskonalenie technik pływania • skoki do wody • nurkowanie.	
4.	Gry zespołowe - nauka i doskonalenie techniki i taktyki gry.	
5.	Siłownia - elementy kulturystyki, ćwiczenia korekcyjne sylwetki.	
6.	Lekkoatletyka - technika biegów krótkich, średnich i przełajowych.	
7.	Tenis ziemny, squash.	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: **Przedmiot kończy się***:* zaliczeniem na podstawie obecności oraz aktywności; *Udział (% - pkt)*		
Autor programu: mgr Bogdan Zamośny	Uwagi:	

1. Przedmioty podstawowe

Nazwa przedmiotu: **Zagadnienia prawne**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: I**	
Rodzaj zajęć: **wykład**	Prowadzący: mgr Robert Węgrzyn	
Celem przedmiotu jest przyswojenie fundamentalnych pojęć prawnych oraz przybliżenie podst zagadnień z teorii prawa, prawa konstytuc, prawa cywil, prawa administr i postępowania administracyjnego, prawa pracy, prawa rodzinnego.		
Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to uczestnictwa w wykładach oraz zapoznania się z wskazaną literaturą*		
Nr	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	**Ogólne wiadomości o prawie.** Prawo - próba definicji. Prawo przedmiot, podmiot. Prawo a normy moralne, obyczajowe, religijne, org, techniczne. Norma prawna a przepis prawny. Normy bezwzględnie i względnie obowiązujące. Funkcje prawa. Podst rodz sankcji. Pojęcie stosunku prawnego i jego typy. Elementy stosunku prawnego. Stosow i przestrzeg prawa. Wykładnia prawa. Źródła prawa wg Konstytucji RP. Akty prawne. Akty normatywne. Kolizje przepisów prawnych. Luki w prawie. Systemat prawa (system prawa, gałąź prawa).	
2.	**Prawo konstytucyjne.** Konstyt RP. Zasada trójpodziału władz i syst org państw. Sejm – org, kompet. Senat- org kompet. Prezydent. Trybunał Stanu i Konstyt. Rzecznik Praw Obywat. NIK. Wymiar Sprawied i jego org. Sąd Najwyż. Sądy: powszech, szczegól, administr, polubowne. Prokuratura. Prawo o adwokaturze i notariacie	
3.	**Prawo cywilne - część ogólna, prawo rzeczowe.** Zagad ogólne – pojęcie, rola i podział prawa cywil. Źródła prawa cywil. Stosunek cywil praw. Prawo podmiot. Os fiz. Zdolność praw i zdolność do czyn praw. Os prawne – pojecie, rodzaje, organy. Czyn prawne – przesłanki ważności, wykładnia, forma. Oświad woli. Wady i wykładnia oświad woli. Prawo rzeczowe – pojęcie, rodzaje. Prawo własności i współwłasn. Nabycie i utrata prawa własn. Użytkow wieczyste. Ogran pr rzeczowe – pojęcie i rodzaje. Użytkow. Zastaw. Służebność. Spółdzielcze prawo do lokalu, domu mieszkalnego. Hipoteka. Księgi wieczyste. Posiadanie i jego rodzaje. Dzierżenie.	
4.	**Prawo cywilne – postępowanie cywilne. Prawo rodzinne.** Postępow cywilne. Właściwość sądu. Podst tryby postępowania. Postępow i jego etapy. Środki dowodowe. Orzeczenia sąd i ich zaskarż. Postęp zabezpieczaj. Postęp egzekucyj – jego przebieg i rodzaje. Pr rodzin – przedmiot i źródła. Małżeń - Pr i obowiąz., ustrój majątk – rodzaje i ustanie. Ustanie małż. Pocho dziecka – ojcostwo i macierzyństwo. Stos pomiędzy rodzicami a dziećmi. Władza rodzicielska. Obowiąz aliment – podmiot, przesłanki, treść , zakres. Opieka i kuratela.	
5.	**Prawo Pracy**. Zasady prawa pracy. Stos pracy - pojęcie, postanie, treść. Umowa o pracę i jej rodzaje. Zawarcie umowy o pracę. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem i bez wypowiedzenia. Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawe, wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia. Wygaśnięcie umowy o pracę. Wynagrodzenie – podstawowe regulacje, ochrona. Obowiązki pracownika i pracodawcy. Odpowiedzialność materialna pracownika. Czas pracy podstawowe systemy czasy pracy. Urlopy pracownicze. Bezpieczeństwo i higiena pracy. Układy zbiorowe pracy. Porównanie przepisów polskiego prawa pracy i prawa obowiązującego w Unii Europejskiej. Podstawy i formy prawne zawodów medycznych. Prawa pacjenta.	
Oceny wystawiane będą zgodnie z zasadami obowiązującymi w WSZ Kwidzyn		
Literatura obowiązująca : A.Redelbach „Wstęp do prawoznastwa,, Wyd. Naukowe UAM w Poznaniu. „Poradnik prawny dla pielęgniarek i położnych", Wrocław 1998 „Aneks do poradnika prawnego dla pielęgniarek i położnych", Wrocław 1999 **Literatura uzupełniająca:** A.Wolter „Prawo cywilne zarys części ogólnej „ PWN Warszawa . W.Czachórski „Zobowiązania zarys wykładu". PWN Warszawa Z.Radwański „Zobowiązania – cześć ogólna „ Warszawa J.Ignatowicz „Prawo rzeczowe" PWN Warszawa U.Jackowiak i in. „Prawo pracy„ Wydawnictwo Prawnicze „LEX" Sopot E.Ochendowski „Prawo administracyjne" TNOiK Toruń **Teksty ustaw:** Kodeks cywilny, Kodeks postęp cywil, postęp administr, Kodeks pracy, Kodeks rodz i opiekuńczy		
Autor programu: mgr Robert Węgrzyn	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Anatomia**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: I**	
Rodzaj zajęć: wykłady, ćwiczenia	Prowadzący: dr med. Mariusz Kaus	
Cel przedmiotu: Zwrócenie uwagi na istotne problemy anatomiczne związane z pracą zawodową. Dotyczy to topografii narządów, układów, przestrzeni i jam ciała, w obszarze których są wykonywane proste i bardziej skomplikowane zabiegi pielęgniarskie i medyczne (iniekcje, cewnikowania, nakłucia, nacięcia).		
Wymagania: Obejmuje wiedzę z zakresu anatomii człowieka, ujętą w następujące tematy:		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Głowa, jama czaszki, mózgowie i nerwy czaszkowe.	
2.	7. Szyja i klatka piersiowa.	
3.	8. Serce, układ naczyniowy i rdzeń kręgowy.	
4.	Jama brzuszna, miednica i przestrzeń zaotrzewnowa.	
5.	9. Kończyny.	
6.	Układ nerwowy obwodowy.	
7.	Ekonomiczne uwarunkowania stanu zdrowia.	
8.	Główne przyczyny zachorowalności i umieralności	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* egzaminem		
Podręcznik: 1. B.Gołąb, T.Z.Traczyk Anatomia i fizjologia człowieka, Podręcznik dla studentów Wydziałów Farmacji , Zdrowia Publicznego, Analityki Medycznej, Pielęgniarstwa, Biologii i Nauki o Ziemi , Studiów kosmetycznych i Innych 2. pod red. J.Skaneckiego, „Atlas Anatomii Człowieka”, wyd. PANTEON **Literatura uzupełniająca:** materiał przedstawiony na wykładach i ćwiczeniach		
Autor programu: dr med. Mariusz Kaus, WSZ w Kwidzynie, NZOZ „Zdrowie” w Kwidzynie	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Psychologia**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr: **I**	
Rodzaj zajęć: **wykłady, ćwiczenia**	Prowadzący: **dr Waldemar Budziński**	
Cel przedmiotu: Zapoznanie studentów z wiedzą psychologiczną przydatną do zrozumienia najważniejszych procesów psychicznych i wyjaśniania zachowania człowieka w różnych sytuacjach życiowych. Wiedza ta ma być przydatna do rozpatrywania zagadnień z zakresu psychologicznych problemów życia społecznego oraz do rozpatrywania zaburzeń zachowania i psychologicznych aspektów chorób i leczenia.		
Wymagania: Studenci powinni posiąść wiedzę w zakresie objętym tematyką zajęć oraz wykazać się umiejętnością interpretowania zachowania człowieka w oparciu o tę wiedzę. Zobowiązani są także do pisemnego opracowania określonego zagadnienia.		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Psychologia jako nauka., Koncepcje psychologii., Psychologiczne koncepcje człowieka.	
2.	Procesy pamięci., Uczenie się., Myślenie jako proces.	
3.	Charakterystyka procesu emocjonalnego., Wpływ emocji na zachowanie człowieka zdrowego i chorego., Koncepcje zdrowia i choroby.	
4.	Pojęcie osobowości i wybrane koncepcje osobowości., Składniki osobowości (inteligencja, temperament, obraz siebie, postawy)., Wybrane typy osobow zaburzonej., Procesy motyw., Frustracja, konflikt, stres psych	
5.	Teorie postrzegania międzyosobowego., Interakcje międzyludzkie., Procesy komunikowania się osób.	
6.	Agresja międzyosobowa., Konformizm., Uprzedzenia, stereotypy, dyskryminacja., Małe grupy, struktury grupowe.	
7.	Massmedia, propaganda, manipulacja., Sympatie i antypatie międzyludzki.	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: przedmiot kończy się egzaminem pisemnym i ustnym lub (w zależności od specjalności) zaliczeniem bez oceny. Warunkiem zaliczenia jest opracowane zagadnienie pisemne, obecność i aktywny udział w zajęciach.		
Podręczniki: Kozielecki J., Koncepcje psychologiczne człowieka, Wyd. ŻAK, Warszawa 1998. Psychologia. Podręcznik akademicki, red. Strelau J., GWP, Gdańsk 2000. Zimbardo P. G., Ruch F. L., Psychologia i życie, PWN, Warszawa 1988. **Literatura uzupełniająca:** Argyle M., Psychologia stosunków międzyludzkich, PWN, Warszawa 1991. Aronson E., Człowiek istota społeczna, PWN, 1995. Ekman P., Davidson R., Natura emocji, DWP. Everly G. S., Rosenfeld R., Stres. Przyczyny, terapia i autoterpia. PWN, Warszawa1992. Goleman D., Inteligencja emocjonalna, Media Rodzina of Poznań, Poznań 1997. Hall C. S., Lindzey G., Teorie osobowości, PWN, Warszawa 1998. Kozielecki J., Nauka i osobowość, WP, Warszawa 1970. Lepa A., Świat manipulacji, Biblioteka Niedzieli, Częstochowa 1997. Lepa A., Świat propagandy, Biblioteka Niedzieli, Częstochowa 1994. Maslow A., Motywacja a osobowość, WP, Warszawa 1990. Obuchowski K., Psychologia dążeń ludzkich, PWN, Warszawa 1983. Selye H., Stres okiełznany, PIW, Warszawa 1977. Terelak J.F., Stres psychologiczny, Oficyna Wyd. Branta, Bydgoszcz 1995 Psychologia, red. Tomaszewski T., PWN, Warszawa 1976.		
Autor programu: **dr Waldemar Będziński, AMG**	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Genetyka**	
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: pierwszy**
Rodzaj zajęć: wykład	Prowadzący: mgr Krzysztof Petrusewicz

Celem nauczania jest zapoznanie studentów z podst zagadnieniami nauk biologicznych ze szczególnym uwzględnieniem genetyki, która jest interdyscyplinarną nauką zajmującą się dziedziczeniem i zmiennością żywych organizmów pro- i eukariotycznych, w tym człowieka. Studenci są zapoznawani z zagadnieniami związanymi z miejscem człowieka w świecie ożywionym, z budową i funkcjami komórki, podziałem mitotycznym i mejotycznym. Omawiane są prawa Mendla, dziedziczenie chromosomalne, a także możliwe aberracje ilościowe i strukturalne chromosomów.

Wymagania: Po zakończeniu zajęć z biologii z genetyką student powinien wykazać się znajomością: podstawowych wiadomości z antropogenezy; umiejscowieniem genetyki w naukach biologicznych i wzajemną relacja między genetyką klasyczną i molekularną; znajomością struktury i funkcji komórki pro- i eukariotycznej; znajomością prawidłowych podziałów komórkowych mitotycznych i mejotycznych i odchyleń występujących w trakcie tych podziałów; ponadto: znajomością budowy chromosomów; ponadto: znajomością budowy chromosomów człowieka i technik kariotypowania, mechanizmów powstawania chorób wywołanych mutacjami chromosomalnymi i genowymi, znajomością mechanizmów związanych z determinacją płci; wiedzą na temat polimorfizmu genetycznego w obrębie markerów grupowych krwi i ich praktycznym znaczeniem; znajomością podstawowych zagadnień związanych z genetyką molekularną, szczególnie budową DNA, z różnymi technikami analizy DNA i ich praktycznym wykorzystaniem w medycynie.

Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Podstawy antropogenezy.	
2.	Umiejscowienie genetyki w naukach biologicznych.	
3.	Ważniejsze wydarzenia z zakresu genetyki klasycznej.	
4.	Struktura i funkcje komórek pro i eukariotycznych.	
5.	Podział komórkowy mitotyczny i mejotyczny. Konsekwencje biologiczne nondysjunkcji.	
6.	Budowa chromosomów.	
7.	Podstawy biologii molekularnej.	
8.	Genetyka grup krwi.	
9.	Podstawy prawne dotyczące ustalania ojcostwa w Polsce i rodzaje badań biologicznych stosowane w tych przypadkach.	

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu:
Przedmiot kończy się: praca semestralna + zaliczenie pisemne

Podręcznik:
1. Connor J.M., Ferguson Smith M.A., Podstawy genetyki medycznej, Warszawa PZWL 1991
2. Winter P.C., Genetyka, PWN 2000
3. Nalepa G., Genetyka, Helion 2005
4. Winter P.C., Hckey G.I., Fletcher H.L., Genetyka-krótkie wykłady, PWN 2004

Literatura uzupełniająca:
Bal J., Biologia molekularna w medycynie. Elementy genetyki klinicznej, PWN 2001

Autor programu: mgr Krzysztof Petrusewicz, WSZ, w Kwidzynie	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Socjologia**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: pierwszy**
Rodzaj zajęć: **wykład**	Prowadzący: **dr Lidia Domańska**

Cel przedmiotu: *Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami socjologii, wytrenowanie umiejętności samodzielnej pracy z socjologicznymi tekstami naukowymi, ćwiczenie w zakresie obserwacji zjawisk społecznych poprzez wykorzystanie nabytej na zajęciach wiedzy, ćwiczenie praktycznych umiejętności komunikacyjnych.*

Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć oraz wykazania się praktycznymi umiejętnościami w zakresie pracy z tekstem – przede wszystkim umiejętnością krytycznej lektury, dyskusji, argumentacji. Wymaga to aktywnego uczestnictwa w ćwiczeniach oraz zapoznania się z zalecaną literaturą.*

Nr zajęć	Tematyka zajęć	Zadania do wykonania przez studentów
1.	Biologiczne podstawy życia społecznego: - ekologia, etologia i socjobiologia - podstawowe problemy życia społecznego istot żywych - sposoby rozwiązywania problemów życia społecznego wśród kręgowców - życie społeczne człowieka z perspektywy biologii ewolucyjnej	1.1s. 55 –71
2.	Komunikacja społeczna - koncepcje komunikowania interpersonalnego - konwersacja, trudności związane z konwersacją - komunikowanie niewerbalne - konflikty, profilaktyka konfliktów	2.3, s. 25 –53
3.	Społeczeństwo jako dramat - dramaturgiczna koncepcja życia społecznego - problematyka instytucji totalnych	2.1, s. 117 - 152 2.2, s. 15 - 28
4.	Różnice płci – różnice społeczne - społeczne różnice płci w sferze pracy, władzy, polityki i obyczaju - płeć a zachowania komunikacyjne - feminizm i ruchy kobiece	1.1, s. 345 – 361 2.3, s. 217 - 224
5.	Rodzina jako grupa społeczna - pojęcie rodziny, różnorodność form rodziny - rodzina jako grupa pierwotna - rodzina jako instytucja - przemiany form rodziny współczesnej - współczesna rodzina polska	1.1, s. 371 - 388
6.	Polityka jako przedmiot zainteresowania socjologii - państwo, kształtowanie się nowoczesnych państw europejskich - demokracja - społeczne zagadnienia transformacji ustrojowej w Polsce - Polska na progu wstąpienia do Unii Europejskiej	1.1, s. 395 –412 2.4, s. 87 – 92 oraz 121 –125.

Ocena i zaliczenia przedmiotu:
Przedmiot kończy się:
- zaliczeniem, którego podstawą jest aktywne uczestnictwo w zajęciach

Podręcznik:
Barbara Szacka, Wprowadzenie do socjologii, Wyd. Oficyna Naukowa, Warszawa 2003.
Literatura uzupełniająca:
Peter L. Berger, *Zaproszenie do socjologii*, PWN, Warszawa 2002.
Erving Goffman, *Człowiek w teatrze życia codziennego*, PIW, Warszawa 1986.
Zbigniew Nęcki, *Komunikacja miedzyludzka*, Wyd. Spacja, Kraków 2000.
Wybrane strony WWW: www. republika.pl/adnikiel/socjobiologia.html, http://pedagog.umsc.lublin.pl

Autor programu: dr Lidia Domańska; UWM dr Agnieszka Lenartowicz-Podbielska	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Biochemia z biofizyką**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: pierwszy**
Rodzaj zajęć: **wykład**	**Prowadzący:** prof. dr hab. Zbigniew Maćkiewicz, prof. zwycz. UG

Cel przedmiotu: *Przedstawienie studentom elementarnych wiadomości z biochemii i biofizyki*

Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania podstaw biochemii oraz elementów biofizyki.*

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu:
Przedmiot kończy się: wykład kończy się zaliczeniem w formie pisemnej (100%), Udział (% - pkt) 100%

Nr zajęć	Tematyka zajęć	Zadania do wykonania przez studentów
1.	Budowa atomu, Wiazania chemiczne – kowalencyjne, kowalencyjne spolaryzowane, jonowe, koordynacyjne i wodorowe. Promieniotwórczość naturalna.	
2.	10. Aminokwasy, polipeptydy , białka. Budowa przestrzenna białek: struktura pierwszorzedowa, drugorzedowa (α –helisy, β –struktury), oraz wyższe (III i IV –rzędowe). Budowa przestrzenna białek a ich funkcje biologiczne.	
3.	11. Enzymy oraz ich istotna rola w diagnostyce medycznej. Inhibitory. Przeciwciała - budowa i właściwości. Hormony – funkcje pełnione w organizmie	
4.	12. Nukleotydy, DNA, Lipidy. Cukry	

Podręczniki:

1. Hames D.B., Biochemia. Krótkie wykłady, PWN 2005
2. Kodman J., Röhm K.H., Biochemia Ilustrowany przewodnik, PZWL 2005

Literatura uzupełniająca:

1. Berg J.M., Tymoczko J.L., Stryer L, Biochemia PWN 2005

Murray R.K., Granner D.K., Mays P.A., Rodwell V.W., Biochemia Harpera, PZWL 2005

Autor programu: prof. dr hab. Zbigniew Maćkiewicz	**Uwagi:**

Nazwa przedmiotu: **Zdrowie Publiczne**		
Rodzaj studiów: **dzienne/ zaoczne**	Semestr**: pierwszy, drugi, trzeci**	
Rodzaj zajęć: **wykłady + konwersatoria**	**Prowadzący:** dr Marzena Zarzeczna-Baran, mgr Ewa Mędrek	
Cel przedmiotu: Zdr Publ, ma charakter interdyscyplinarny. Obejmuje działania ukierunkowane na rozwiązywanie problemów zdrowotnych zbiorowości i w efekcie na poprawę stanu zdrowia populacji.		
Wymagania: W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej w zakresie sprecyzowanym w podpunktach tematyki zajęć co wymaga uczestnictwa w zajęciach.		
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Wykład - zal bez oceny (na podstawie pracy semestralnej) po I semestrze oraz egzamin w formie pisemnej po II semestrze Konwersatorium – zaliczenie na ocenę w formie pisemne po I i II semestrze		
Nr	**Tematyka zajęć**	**do wykonania**
	WYKŁADY	
1.	Geneza, filozofia i ogól teor medyc społ i zdrowia pub. Zakres problematyki zdrowia publicznego i medycyny społecznej. Ukierunkowanie profilaktyczne.	W trakcie trwania przedmiotu studenci zobowiązani są do napisania pracy semestralnej na zadany przez wykładowcę temat
2.	Gł i pomoc funk ochr zdrowia jako sposób realizacji zadań zawodów medycznych.	
3.	Główne problemy zdrowotne społeczeństwa polskiego.	
4.	Historyczne i ekonomiczne uwarunkowania chorób społecznych.	
5.	Narodowy Program Zdrowia – obszar działania w zakresie polit zdr państwa.	
6.	Przedmiot i zakres oraz środki działania polityki zdrowotnej i społecznej.	
7.	Ochrona zdrowia, opieka zdrowotna, opieka medyczna, medycyna zapobiegawcza - znaczenie pojęć dla kształtowania polityki zdrowotnej.	
8.	Konstytucja i regulacje ustawowe a prawo do opieki zdrowotnej.	
9.	System ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.	
10.	Prawa pacjenta.	
11.	Elementy teorii org i zarządz Geneza nauk o zarządz – szkoły klasyczne. Ewolucja poglądów na zarządz. Podst pojęcia z zakresu zarządz. Lekarz w roli kierownika. Cykl działania zorganizowanego.	
	KONWERSATORIA	
1.	Geneza, filozofia i ogólna teoria medycyny społecz i zdrowia publ, ich powiązania z różnymi nauk. Zakres problematyki zdrowia publicznego i medycyny społecznej. Ukierunkowanie profilaktyczne. Główne i pomocnicze funkcje ochrony zdrowia.	Aktywny udział w zajęciach
2.	Definicje zdrowia i choroby. Zdrowie jednostki i zbiorowości. Warunki zdrowotne. Znaczenie pojęć: ochrona zdrowia, opieka zdrowotna, opieka medyczna, medycyna zapobiegawcza. Mierniki zdrowia – podział i omówienie.	Aktywny udział w zajęciach
3.	Historia międzynar działań na rzecz zdrowia. Współczesne przykłady ponadregional współpracy instytucjonalnej w ochronie zdrowia. Międzynarodowa współpraca w dziedzinie promocji zdrowia. Program WHO "Zdrowie 21".	Aktywny udział w zajęciach
4.	Przedmiot i zakres oraz środki działania polit zdr i społ. Polit ludnośc i rodz. NPZ – obszar działania w zakresie polit zdr państ. Zadania własne gmin i powiatów w zakresie lokal polit zdr. Syst ubezp społ i zdr. Zaspokajanie potrzeb zdr społeczeń	Aktywny udział w zajęciach
5.	Konstytucja i regulacje ustaw a prawo do opieki zdr. Podst prawne działalności świadczeniodawców medycznych. Ustawa o zakładach opieki zdrowotnej	Aktywny udział w zajęciach
6.	Rozwój form ochrony zdrowia (publiczne i niepubliczne zoz, gabinety osób wykonujących zawody medyczne). Rola władz publicznych w kształtowaniu systemu ochrony zdrowia – kompetencje i obowiązki. Systemy organizacyjne w służbie zdrowia. Rola samorządów zawodowych w kształtowaniu podaży usług.	Aktywny udział w zajęciach
7.	Zakłady opieki zdro uczestniczące w jej sprawowaniu (służba krwi, SANEPID)	udział w zajęciach
8.	NFZ - cele działania, struktura org, kompetencje i obowiązki. Inne	Udział w zajęciach

	rozwiązania.	
9.	Wprowadzenie do makroekonomii zdrowia - pojęcia podstawowe. Właściwości jednostki i właściwości systemu. Rola technologii medycznych.	Aktywny udział w zajęciach
10.	Analizy ekon stosowane w ochronie zdrowia1. Minimali kosztów. 2. Analiza decyzyjna. 3. Analiza kosztów i korzyści 4. Analiza kosztów i użyteczności	Aktywny udział w zajęciach

Autor programu: dr Marzena Zarzeczna-Baran mgr Ewa Mędrek	**Uwagi:**

Nazwa przedmiotu: **Zdrowie Publiczne - Człowiek a środowisko**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: I**	
Rodzaj zajęć: **Wykład**	Prowadzący: mgr Katarzyna Strzała - Osuch	
Cel przedmiotu: Uzyskanie wiedzy z zakresu oddziaływań człowieka, od czasów prehistorycznych na środowisko oraz oddziaływań obecnie antropogenicznie zmienionego środowiska na organizm ludzki oraz na wszelkie organizmy żywe.		
Wymagania: Studenci powinni wykazać się znajomością tematyki ze szkoły średniej – z zakresu biologii, chemii oraz ochrony środowiska.		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Problematyka oddziaływań człowiek – środowisko • odpady • zanieczyszczenia • nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Wizja lokalna własnego środowiska - sprawozdanie
2.	Różne dziedziny życia człowieka a ich oddziaływanie na środowisko	Szpital, ZOZ – wpływ na środowisko, notatki z miejsca pracy lub miejsca odbywania zajęć praktycznych
3.	2. Oddziaływanie środowisko – człowiek • dobra otrzymywane od natury	
4.	Antropogeniczne zmiany w ekosystemach wodnych i lądowych • aspekty biologiczne „+" oraz „-„ • gatunki ginące i zagrożone wyginięciem • gatunki chronione analiza chemiczna biocenoz naturalnych i zmienionych • typy i metody analiz • pierwiastki i substancje występujące w środowisku	
5.	Podsumowanie, czyli powrót do natury • stan zdrowotny dzisiejszego społeczeństwa – przyczyny ekologiczne • prognoza na przyszłość	Moje zdrowie – środowiskowe przyczyny chorób
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* praca semestralna /prezentacja/; aktywność; obecność		
Podręcznik: 1. Odum E.P.: Podstawy ekologii, PWN, Warszawa 1984; 2. Aura, Zielone Brygady, Dzikie Życie – czasopisma ekologiczne 3. Fleming G.,: Klimat – Środowisko – Człowiek, PWRiL, Warszawa 1983; 4. Kozłowski S., Gospodarka a środowisko przyrodnicze, PWN, Warszawa 1991; 5. Lenart W., Świat, w którym żyjemy, WsiP, Warszawa **Literatura uzupełniająca:** Inne pozycje dotyczące środowiska dostępne w bibliotece Wyzszej Szkoły Zarządzania w Kwidzynie		
Autor programu: mgr Katarzyna Strzała – Osuch,	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Fizjologia**	
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: pierwszy**
Rodzaj zajęć: wykłady/konwersatorium	Prowadzący: mgr Agata Przyborska/dr Wojciech Nieroda

Cele przedmiotu:
1.Zaznajomienie Studenta z podstawami Fizjologii w zakresie niezbędnym do zrozumienia podstawowych mechanizmów warunkujących funkcjonowanie człowieka oraz wzajemnych powiązań czynnościowych pomiędzy komórkami, narządami i układami.
2. Zapoznanie Studenta z podstawowymi prawami funkcjonowania organizmu zarówno w warunkach homeostazy, jak i mechanizmami prowadzącymi do zaburzeń podstawowych funkcji życiowych.
3. Stworzenie podstaw teoretycznych do opanowania wiedzy z zakresu nauk klinicznych, takich jak patofizjologia, farmakologia, biochemia kliniczna i in.

Wymagania:

Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Stałość środowiska wewnętrznego jako podstawa funkcji życiowych. Podstawowe mechanizmy fizjologii komórki.	
2.	Stałość środowiska wew (Homeostaza) i mechanizmy ją zapewniające.	
3.	Fizjologia komórek mięśniowych (szkieletowych, gładkich i mięśnia sercowego) i nerwowych. Podstawy pobudliwości.	
4.	Organizacja anatomiczno-czynnościowa układu nerwowego. Odruchy jako podstawowe pętle regulacyjne. Fizjologia czucia i ruchu. Rdzeń kręgowy.	
5.	Autonomiczny układ nerwowy, podział i znaczenie w regulacji czynności wegetatywnych.	
6.	Układ krążenia. Fizjologia serca.. Podstawy elektrokardiografii. Hemodynamika przepływu krwi.Regulacja sercowo-naczyniowa.	
7.	Układ oddechowy – mechanika i fizjologia oddychania.	
8.	Krew – jej skład i funkcje. Podstawy transfuzjologii.	
9.	Gospodarka wodna i elektrolitowa organizmu. Fizjologia nerek.	
10.	Układ pokarmowy i podstawy metabolizmu.	
11.	Układ wydzielania wewnętrznego – podstawowe hormony, ich rola i regulacja wydzielania	
12.	Fizjologia zmysłów.	
13.	Centralny układ nerwowy – koordynacja funkcji ruchowych i wegetatywnych.	
14.	Wyższa czynność nerwowa. Fizjologiczne podstawy snu, emocji i pamięci.	

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu:
Przedmiot kończy się: Pisemnym egzaminem testowym.

Podręcznik:
1.A.Michajlik, W.Romanowski: „Anatomia i fizjologia człowieka”, PZWL Warszawa 2003
Literatura uzupełniająca:
2.W.Z. Traczyk: „Fizjologia człowieka w zarysie”, PZWL Warszawa, wyd.IV i późniejsze

Autor programu: Mgr Agata Przymorska Dr Wojciech Nieroda	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Mikrobiologia z podstawami parazytologii**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: drugi**	
Rodzaj zajęć: wykład	**Prowadzący:** : **mgr Krzysztof Petrusewicz**	
Cel przedmiotu: Zapoznanie się z budową, właściwościami biologicznymi i klasyfikacją bakterii, wirusów i grzybów, pasożytów, poznanie zasad diagnostyki mikrobiologicznej, sposobami pobierania, przechowywania i przesyłania materiału do badań.		
Wymagania;		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Morfologia, fizjologia i klasyfikacja bakterii wirusów i grzybów.	
2.	Ekologia drobnoustrojów.	
3.	Immunologia infekcyjna	
4.	Diagnostyka mikrobiologiczna	
5.	Mikrobiologia szczegółowa	
6.	Formy bytowania pasożyta w organizmie żywiciela	
7.	Biologia pasożytów	
Podręcznik: 1. W. J. H. Kunicki-Goldfinger, Życie bakterii, PWN Warszawa 1998 **Literatura uzupełniająca:** 2. Z. Anusz, Mikrobiologia i parazytologia lekarska, PZWL, Warszawa 1999		
Autor programu: **mgr Krzysztof Petrusewicz, WSZ w Kwidzynie**	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Patologia**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: drugi**	
Rodzaj zajęć: wykłady, ćwiczenia	Prowadzący: dr Iwona Damps-Konstańska	
Cel przedmiotu: Patofizjologia jest nauką o przyczynach, mechanizmach i przebiegu chorób – naucza o funkcjonowaniu organizmu w przebiegu chorób. Zaznajomienie studenta z podstawami patofizjologii (w zakresie wyznaczonym limitem godzinowym), ze zwróceniem uwagi na jednostki chorobowe istotnie ważne z punktu widzenia działalności pielęgniarskiej.		
Wymagania;		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Zaburzenia układu krążenia.	
2.	Zaburzenia układu oddechowego.	
3.	Zaburzenia funkcji nerek.	
4.	Zaburzenia funkcji wątroby i trzustki.	
5.	Zaburzenia wzrostu i różnicowania.	
6.	Podstawy badania zmian chorobowych w strukturze komórek, tkanek i narządów	
7.	Dynamika procesu chorobowego oraz prawidłowa interpretacja związków przyczynowych zmienianej struktury i funkcji organizmu	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* praca semestralna + zaliczenie pisemne		
Podręcznik: 1. S.Kruś, Patologia, PZWL, Warszawa **Literatura uzupełniająca:** 2. S.Maśliński, J.Ryżewski, Patofizjologia, PZWL, Warszawa 2002		
Autor programu: **dr Iwona Damps-Konstańska** **Akademia Medyczna w Gdańsku.**	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Farmakologia**	
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: czwarty**
Rodzaj zajęć: wykład	Prowadzący: prof. dr hab. Jacek Petrusewicz

Cel przedmiotu:
Farmakologia jest nauką o lekach. Pod pojęciem lek należy rozumieć substancję, która reaguje z komórkami żywego organizmu: wywołuje działanie biologiczne przywracając zaburzone funkcje narządom a w konsekwencji zdrowie człowiekowi. Farmakologia nie tylko przedstawia mechanizm działania leków, ale także pozwala lepiej zrozumieć funkcjonowanie ustroju. Wielka różnorodność i dostępność środków leczniczych sprawia, że w praktyce pielęgniarskiej jest pożądana znajomość mechanizmu działania leków, ich efektów niepożądanych i toksyczności.

Wymagania:
Po zakończeniu student powinien:
- zrozumieć podstawowe pojęcia farmakologiczne
- umieć scharakteryzować poszczególne grupy leków pod względem mechanizmów działania, wskazań i przeciwwskazań, działań niepożądanych i toksyczności oraz interakcji z innymi lekami

Nr zajęć	Tematyka zajęć	Zadania do wykonania przez studentów
1.	Farmakologia ogólna.	
2.	Chemioterapia zakażeń bakteryjnych, grzybiczych, wirusowych i pierwotniakowych.	
3.	Farmakologia obwodowego układu nerwowego.	
4.	Niesterydowe leki przeciwzapalne.	
5.	Farmakologia układu krążenia.	
6.	Farmakologia układu oddechowego, pokarmowego i dokrewnego.	

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu:
Przedmiot kończy się: praca semestralna + zaliczenie pisemne

Podręcznik:
1. Herman Z.S., Kmieciak-Kołada K. Farmakologia dla studentów pielęgniarstwa, Śląska Akademia Medyczna, Katowice, 1998
2. Janiec W., Kurpińska J. Farmakodynamika. Podręcznik dla studentów farmacji, PZWL, Warszawa, 1999
3. Lullmann, Mohf K., Zieger A., Beiger D. Kieszonkowy Atlas Farmakologii, PZWL, Warszawa, 1995

Literatura uzupełniająca:
1. W.Kostowski (red.), Farmakologia. Podstawy farmakoterapii, PZWL, Warszawa 2003

Autor programu: **prof. dr hab. Jacek Petrusewicz, Akademia Medyczna w Gdańsku, WSZ w Kwidzynie**	Uwagi:

Nazwa przedmiotu**: Higiena z epidemiologią**		
Rodzaj studiów: **dzienne / zaoczne**	Semestr**: drugi**	
Rodzaj zajęć: wykład /ćwiczenia	Prowadzący: mgr Górska	
Cel przedmiotu: *Zapoznanie studentów z aktualną wiedzą z zakresu higieny i epidemiologii*		
Wymagania:		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Zakres zadań higieny i epidemiologii oraz powiązanie z innymi naukami	
2.	Pojęcie norm, zaleceń i wartości dopuszczalnych	
3.	Higiena środowiska	
4.	Higiena pomieszczeń mieszkalnych i zakładów pracy	
5.	Higiena pracy	
6.	Metody badań epidemiologicznych i mierniki stanu zdrowia populacji	
7.	Opracowanie ogniska epidemicznego choroby zakaźnej	
8.	Ocena aktualnej sytuacji epidemiologicznej kraju i regionu	
9.	Rola i zadania pielęgniarki epidemiologicznej	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: praca semestralna		
Podręcznik: 1. Karczewski J., Higiena. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Czekaj sp.z o.o. Lublin 2002 2. Wędrychowski W., Podstawy epidemiologii, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagielońskiego Kraków 2002 **Literatura uzupełniająca:** 1. Marcinkowski J.T. red. Higiena, profilaktyka i organizacja w zawodach medycznych, PZWL Warszawa 2003		
Autor programu: mgr Górska	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Badanie fizykalne**	
Rodzaj studiów: **zaoczne pomostowe**	Semestr**: trzeci**
Rodzaj zajęć: **wykład + konwersatoria**	Prowadzący: dr Maria Ignacy Pirski
Cel przedmiotu. – *opanowanie umiejętności w zebraniu wywiadu i przeprowadzenia badania fizykalnego chorego*	
Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy w zakresie badania podmiotowego i przedmiotowego chorego oraz nabrania umiejętności przeprowadzania ich w praktyce. Wymagane jest uczestnictwo w wykładach, ćwiczeniach i zapoznania się z zalecaną literaturą* **Przedmioty poprzedzające**: anatomia, techniki zabiegów medycznych	

Nr tematu	Tematyka zajęć	Zadania do wykonania przez studentów
1.	**Ocena stanu zdrowia pacjenta badanie podmiotowe** /wywiad/, badanie fizykalne Ocena stanu psychicznego pacjenta Badanie głowy i szyi	- umiejętność zebrania wywiadu, wykonania badania fizykalnego głowy i szyi
2.	Badanie skóry Badanie układu kostno-stawowego i mięśniowego Badanie klatki piersiowej i płuc	- ocena skóry, układu kostno-stawowego, mięśnio-wego - badanie klatki piersiowej i płuc
3.	Badanie gruczołów piersiowych Badanie układu sercowo-naczyniowego Badanie jamy brzusznej	- umiejętność badania gruczołu piersiowego, serca, naczyń obwodowych, jamy brzusznej
4.	Badanie układu nerwowego Badanie układu moczo-płciowego Odrębności badania u niemowląt i dzieci Dokumentacja kliniczna pacjenta	- umiejętność badania neurologicznego, układu moczo-płciowego - zasady prowadzenia dokumentacji klinicznej pacjenta
5.	Z A L I C Z E N I E	

Ocena i sposób zaliczenie przedmiotu:
Przedmiot kończy się*: zaliczeniem na ocenę*
Udział (%): aktywność na zajęciach 10%; praca zaliczeniowa 35%; egzamin 55%

Podręcznik:

1. Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K
   Podstawy pielęgniarstwa
   tom II ,Wybrane działania pielęgniarskie
   Wydawnictwo Czelej Sp.z.o.o., Lublin 2004
2. Dacre Jane, Kopelman Peter Badanie kliniczne , Wydawnictwo Lekarskie PZWL, W-wa 2002

Autor programu: dr Maria Ignacy Pirski;	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Pedagogika**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: trzeci**	
Rodzaj zajęć: **wykłady, ćwiczenia**	Prowadzący: prof. dr hab. Bronisław Siemieniecki, UMK	
Cel przedmiotu: Przygotowanie studenta do wypełniania zadań wychowawczych, opiekuńczych i doradczych w środowisku rodzinnym i do pracy z osobami niepełnosprawnymi		
Wymagania:		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Pedagogika – nauka o wychowaniu	
2.	Przedmiot formalny, materialny i źródła pedagogiki	
3.	Cele pedagogiki i metody badań	
4.	Podstawowe pojęcia: wychowanie, środowisko życia, potrzeby ludzkie, praca socjalna	
5.	Zadania społeczno-wychowawcze rodziny, szkoły i innych kręgów społecznych	
6.	Demokracja a wychowanie	
7.	Struktura procesu wychowawczego, aspekty wychowania	
8.	Zjawisko patologii społecznej	
9.	Praca pedagogiczna i socjalna z osobami niepełnosprawnymi	
10.	Pielęgniarka i jej rola we wsparciu społecznym	
11.	Wolontariat w pomocy medycznej i społecznej	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* pracą semestralna, sprawdzian ustny		
Podręcznik: 1. Kunowski S., Podstawy współczesnej pedagogiki, Warszawa 1993 2. Nowak M., Podstawy pedagogiki otwartej, Lublin 2000 3. Śliwierski B., Współczesne teorie i nurty wychowawcze, Kraków 1998 4. Guilbert J.J., Zarys pedagogiki medycznej, Warszawa, 1983 5. Pilch T., Lepalczyk I., Pedagogika społeczna, 1995 6. Katula S., Brągiel J., Janke A., Pedagogika rodziny, Toruń 1999		
Autor programu: prof. dr hab. Bronisław Siemieniecki, UMK	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Radiologia**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: czwarty**	
Rodzaj zajęć: **wykłady –** 15 godzin	Prowadzący: lek.med. Piotr Wilke	
Cel przedmiotu: Nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie przygotowania chorego do badań radiologicznych		
Wymagania:		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Rodzaje promieniowania jonizującego	
2.	Oddziaływanie promieniowania na materię, dawki promieniowania, działania somatyczne i genetyczne promieniowania na komórkę	
3.	Podstawowe metody ochrony przed promieniowaniem	
4.	Zastosowanie współczesnych metod diagnostycznego obrazowania w wybranych dziedzinach klinicznych	
5.	Diagnostyka radiologiczna	
6.	Podstawowe elementy diagnostyki narządów klatki piersiowej, serca i dużych naczyń, przewodu pokarmowego, układu moczowego, układu kostno-stawowego	
7.	Przygotowanie chorego do badań radiologicznych	
8.	Radioterapia: rodzaje, wskazania i opieka nad chorym leczonym radioterapią	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* pracą semestralną		
Podręcznik: 1. B. Pruszyński (red.), Diagnostyka obrazowa. Podstawy teoretyczne i metodyka badań, PZWL, Warszawa 2001 **Literatura uzupełniająca:** 2. B. Pruszyński (red.), Radiologia. Diagnostyka obrazowa Rtg-TK, USG, MR i radioizotopy, PZWL Warszawa 2001		
Autor programu: lek.med. Piotr Wilke, NZOZ „ZDROWIE” w Kwidzynie	Uwagi:	

3. Przedmioty kierunkowe

Nazwa przedmiotu: Podstawy pielęgniarstwa		
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**:I**	
Rodzaj zajęć: **konwersatoria**	Prowadzący:, mgr Joanna Redmer	
Cel przedmiotu: *zapoznanie studentów z podstawowymi praktycznymi czynnościami pielęgniarskimi i niezbędną do tego wiedzą oraz wyrobienie w uczącym się szybkiej orientacji w sytuacjach wymagających opieki pielęgniarskiej. Nauczenie odpowiednich technik zabiegów i czynności niezbędnych do wykonywanej pracy.*		
Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy praktycznej i teoretycznej z zakresu tematyki zajęć. Wymaga to uczestnictwa w zajęciach i wykonywania czynności pielęgniarskich wspólnie z instruktorem, a następnie pod kontrolą instruktora. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z różnymi metodami postępowania w pielęgnowaniu chorych oraz nauczą się ich stosowania na sali ćwiczeń. Zaplanowane ćwiczenia studenci wykonują sprawnie, bezbłędnie i samodzielnie. Wiedza praktyczna odzwierciedla teoretyczne wiadomości dotyczące określonego sposobu postępowania.*		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Wprowadzenie pacjenta w środowisko szpitalne. Przyjęcie chorego do szpitala i przebieg hospitalizacji.	
2.	Pomoc w zakresie higieny osobistej pacjenta i otoczenia. Zapewnienie czystości całego ciała pacjenta (kąpiel i mycie całego ciała chorego w łóżku).	Praktyczne wykonanie czynności
3.	Zapewnienie higieny jamy ustnej. Toaleta jamy ustnej i chorego nieprzytomnego.	j.w.
4.	Zapewnienie wygody pacjenta i higieny otoczenia. Słanie łóżka, zmiana bielizny osobistej i pościelowej.	j.w.
5.	Pomoc pacjentowi w zakresie wydalania. Podawanie basenów i kaczki. Wydalanie gazów, kału i moczu.	j.w.
6.	Wybrane metody wspomagające wentylację płuc. Ćwiczenia oddechowe, drenaż ułożeniowy, toaleta drzewa oskrzelowego.	j.w.
7.	Podstawowe działania diagnostyczne. Pobieranie materiałów do badań (pobieranie krwi żylnej, moczu, plwociny, wymazów, kału).	j.w.
8.	Pomiary, testy i badania diagnostyczne. Pomiar temperatury ciała, oddechu, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oznaczenie poziomu glukozy we krwi).	j.w.
9.	Wybrane metody bandażowania.	Praktyczne wykonanie czynności
10.	Podawanie leków różnymi drogami. Podawanie leków przez przewód pokarmowy, układ oddechowy, podawanie leków miejscowo i dotkankowo.	j.w.
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Praktyczne zaliczenie wszystkich czynności.*		
Podręcznik: Pod.redakcją B. Ślusarskiej, D. Zarzyckiej, K. Zahradniczek, „Podstawy pielęgniarstwa", tom I, II, Lublin 2004 S.Wołynka, „ Pielęgniarstwo ogólne", PZWL W- wa 1993r. Pod redakcją W. Ciechaniewicz, „Pielęgniarstwo. Ćwiczenia", PZWL W – wa 2001- 2002r. K. Zahradniczek, „Pielęgniarstwo" W- wa 2004r. **Literatura uzupełniająca**: N. Dison, „Technika zabiegów pielęgniarskich", W- wa 1985 Olaf Kirschnick, „Pielęgniarstwo", wydanie polskie pod red. Juliana Jakubowskiego Wrocław 2001r. Tadeusz Goszkowski, „Techniki ważniejszych zabiegów w medycynie wewnętrznej" PZWL 1985r.		
Autor programu: mgr Joanna Redmer	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Metodologia i seminarium licencjackie**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr: **IV-VI**
Rodzaj zajęć: **proseminarium**	Prowadzący: dr Jolanta Konkel, dr Wojciech Stankiewicz

CEL PRZEDMIOTU:

Przekazanie wiedzy umożliwiającej przystąpienie do pracy dyplomowej. Konsultacje i stała współpraca przy pisaniu pracy dyplomowej oraz samodzielna praca studentów.

WYMAGANIA:
Złożenie pracy dyplomowej i jej obrona.

Nr zajęć	Tematyka seminarium	Zadania do wykonania przez studentów
1.	Podstawowe informacje niezbędne do napisania pracy dyplomowej.	Zapoznać się z metodą i formą pisania pracy.
2.	Technika pisania pracy dyplomowej – najczęściej popełniane błędy.	Poznać technikę pisania pracy oraz najczęściej popełniane błędy.
3.	Omówienie obszarów zainteresowań. Poszukiwanie zagadnień na referaty.	Sformułować i przedstawić swój obszar zainteresowań.
4.	Prezentacja i omówienie referatów – pierwszej samodzielnej pracy studentów.	Opracować i zaprezentować referaty.
5.	Rozpoznanie i sformułowanie określonego problemu (opracowanie konspektu pracy) - Faza określenia.	Opracować wstępną koncepcję pracy.
6.	Możliwości realizacji tematu pracy na podstawie dostępnej literatury, danych empirycznych, badań itp. Decyzja o sposobie realizacji pracy.	Opracowanie koncepcji i planu pracy dyplomowej.
7.	Indywidualne omawianie przygotowanych przez studentów części pracy dyplomowej.	Samodzielna praca studentów.

ZALICZENIE PRZEDMIOTU:
Oddanie napisanej pracy dyplomowej.

4. Literatura Podstawowa

Zgodnie z tematyką pracy dyplomowej studentów.

Autor programu: dr Jolanta Konkel	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Filozofia i etyka zawodu pielęgniarki**		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: drugi**	
Rodzaj zajęć: wykład	Prowadzący: dr Jarosław Braun	
Cel przedmiotu: Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i kierunkami filozoficznymi oraz specyfiką problemów etyki zawodu pielęgniarki i ratownika medycznego		
Wymagania;		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Podstawowe pojęcia filozofii: ontologia, gnoseologia, aksjologia;	
2.	Status wartości, wartości: estetyczne, życiowe, religijne.	
3.	Antyczna filozofia Grecji i Rzymu: • jońska filozofia przyrody, pitagoreizm, atomizm, sofiści. • Sokrates i Platon, Arystoteles, szkoły etyczne.	
4.	Problemy wiary i rozumu w filozofii chrześcijańskiej.	
5.	Powstanie filozofii nowożytnej: Rene Descartes.	
6.	Empiryzn brytyjski: F.Bacon, J.Locke, D.Berkeley, D.Hume.	
7.	Krytycyzm Immanuela Kanta, koncepcja społeczeństwa obywatelskiego i historii.	
8.	Hegel a Marks: dialektyczna a konfliktowa koncepcja społeczeństwa.	
9.	Początki myśli egzystencjalnej: S. Kierkegaard, F. Nietzsche.	
10.	Egzystencjalizm współczesny: J.P.Sartre, K.Jaspers, M.Heidegger, G.Marcel	
11.	Podstawowe pojęcia etyki, normy i sankcje etyczne.	
12.	Ważniejsze typy koncepcji etycznych.	
13.	Moralne zasady życia społecznego.	
14.	Problemy etyki w ochronie zdrowia.	
15.	Etyka w praktyce pielęgniarskiej i ratownika medycznego	
16.	Kodeks etyki pielęgniarskiej	
17.	Dylematy etyczne, skuteczność pracy pielęgniarki i ratownika medycznego	
18.	Etyczność a efektywność.	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* praca semestralna + sprawdzian ustny		
Podręcznik: 1. W. Tatarkiewicz , *Historia filozofii*, PWN, Warszawa 2. E. Martens, H.Schnadelbach (red.), *Filozofia. Podstawowe pytania*, PWN, Warszawa 1995 3. T. Beauchamp, J.Childress, *Zasady etyki medycznej,* Warszawa 1996 4. I. Wrońska, J.Mariański, *Etyka w pracy pielęgniarskiej,* Lublin 2003		
Autor programu: dr Jarosław Braun, Wyższa Szkoła Zarządzania w Kwidzynie	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Podstawowa opieka zdrowotna**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr: **II**
Rodzaj zajęć: **wykład**	Prowadzący: **mgr Aleksandra Gałka**

Cel przedmiotu: Dostarczenie wiedzy z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dot. pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego, w celu przygotowania studenta do objęcia opieką pielęgniarską pacjenta i jego rodziny w środowisku, poprzez wykonywanie świadczeń niezbędnych dla zapewnienia kompleksowej opieki pielęgniarskiej nad określoną grupą pacjentów/podopiecznych.

Wymagania: Studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy z pielęgniarstwa w podstawowej opiece zdrowotnej. Student powinien poznać zakres, zasady i metody udzielania świadczeń pielęgniarskich wobec pacjenta i jego rodziny w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz wypełniania funkcji pielęgniarskich wobec grupy społecznej.
Wymagane jest uczestnictwo w zajęciach oraz zapoznanie się z literaturą przedmiotu.

Nr zajęć	Tematyka zajęć	Zadania do wykonania przez studentów
1.	Struktura i zakres świad zdr w podst opiece zdrowotnej: - podst prawne funkcj podst opieki zdr w syst ochrony zdrowia, - świadczeniodawcy podstawowej opieki zdrowotnej	Zapoznanie się z aktami prawnymi dot. obszaru ochrony zdrowia
2.	Zadania zespołu podst opieki zdr: - cele ogólne poz, - rola i kompetencje pielęgn w POZ, - cele, funkcje, zadania pielęg środowiskowo-rodzinnej, - charakter i zakres praktyki pielęg w poz, - standardy w podstawowej opiece zdr	Omówienie organizacji, zakresu kompetencji i odpowiedzialności świadczeniodawców poz
3.	Rozpoznawanie problemów zdr i społ jednostki, rodziny i społ: - diagnozowanie i ocena stanu zdr osoby objętej opieką pielęg, - ocena stopnia zapotrzebowania pacjenta na opiekę pielęg w środowisku domowym	Ustalenie diagnozy pielęgniarskiej i stopnia zapotrzebowania pacjenta na opiekę pielęgniarską.
4.	Planowanie i realizacja opieki pielęg w środ zamieszkania, nauki i pracy: - pomoc w utrzymaniu i potęgowaniu zdrowia oraz w wykonywaniu czynności życia codziennego, - zastosowanie procesu pielęgnowania w pracy pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, - edukacja jednostki, rodziny, grupy społecznej w zakresie samoopieki, - udział pacjenta w realizacji opieki pielęgniarskiej	Zastosowanie poznanych metod pielęgnowania w praktyce pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej
5.	Pielęgniarska opieka długoterminowa – hospitalizacja domowa.	Wskazania do objęcia opieką domową
6.	Udział pielęgniarki w realizacji zadań wynikających z programów polityki prozdrowotnej.	Omówienie, przykłady realizacji programów profilaktycznych, dyskusja.
7.	Zaliczenie przedmiotu.	Praca semestralna.

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Przedmiot kończy się zaliczeniem pisemnym – praca semestralna tematycznie związana z realizacją opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w środowisku domowym (studium przypadku) – obejmująca zakres znajomości materiału zrealizowanego w ramach przedmiotu oraz na podstawie uczestnictwa w zajęciach.

Literatura:

Dobrowolska B., Putkiewicz Z., Problemat pracy pielęgniarki środ, PZWL, Warszawa 1983.
Kawczyńska-Butrym Z., Podstawy pielęgniarstwa rodzinnego, PZWL, Warszawa 1995
Kawczyńska-Butrym Z. (red.), Pielęgniarstwo rodzinne. Teoria i praktyka, CEM, W-wa 1997
Kawczyńska-Butrym Z., Rodzina – zdrowie – choroba. Koncepcje i praktyka pielęgniarstwa rodzinnego, wyd. Czelej sp. z o.o., Lublin 2001

Autor programu: mgr Aleksandra Gałka	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Interna i pielęgniarstwo internistyczne**	
Rodzaj studiów: **zaoczne**	Semestr**: III,**
Rodzaj zajęć: **konwersatoria**	Prowadzący: **mgr Ewa Mędrek-** ***specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***

Cel przedmiotu: *Pogłębienie wiedzy o pielęgnowaniu pacjentów w wybranych chorobach internistycznych. Kształtowanie samodzielnej i twórczej postawy studenta do rozwiązywania problemów opiekuńczych pacjentów oddziałów chorób wewnętrznych. Kształtowanie samodzielnej i twórczej postawy studenta do działań prewencyjnych wobec chorego hospitalizowanego.*

Wymagania: : *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć, zapoznania się z zalecaną literaturą. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z różnymi metodami postępowania i opieki stosowanej u pacjentów internistycznych oraz nauczą się stosować te wiedzę na przykładzie analizy zagadnień problemowych (analiza przypadków).*

Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Zadania diagnostyczne pielęgniarki wobec chorego z chorobą układu krążenia	Udział w zajęciach
2.	Problemy pielęgnacyjne chorego z zawałem mięśnia sercowego	Analiza przypadków
3.	Edukacja zdrowotna pacjenta z chorobą niedokrwienną serca	Udział w zajęciach
4.	Diagnoza i planowanie rozwiązania problemów opiekuńczych chorego z przewlekłą chorobą układu krążenia (niewydolność krążenia, nadciśnienie tętnicze).	Analiza przypadków
5.	Zadania diagnostyczne pielęgniarki wobec chorych z chorobami układu oddechowego	Udział w zajęciach
6.	Plan postępowania opiekuńczego edukacyjnego wobec chorego z przewlekłą niewydolnością oddechową.	Analiza przypadków
7.	Zadania pielęgniarki w postępowaniu diagnostycznym i leczeniu wobec chorego z chorobą wrzodową żołądka i XII-cy.	Udział w zajęciach
8.	Diagnoza sytuacji oraz planowanie postępowania opiekuńczego u wybranego pacjenta z chorobą przewodu pokarmowego.	Analiza przypadków
9.	Zadania diagnostyczne pielęgniarki wobec chorego z chorobą nerek.	Udział w zajęciach
10.	Rozwiązywanie problemów opiekuńczych pacjenta z cukrzycą.	Analiza przypadków
11.	Diagnoza problemów i program wsparcia dla pacjenta z białaczka.	Udział w zajęciach
12.	Pielęgnowanie pacjenta z reumatoidalnym zapaleniem stawów (r.z.s.)	Udział w zajęciach

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Konwersatoria – obecność, aktywność, praca pisemna

Literatura podstawowa:

1. red. prof. dr hab. J. Daniuluk, dr hab. G. Jurgowskiej, „Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa" wyd. „Czelej", Lublin 2005
2. D. Jakubowska, W. Pędich, „Choroby wewnętrzne i pielęgnowanie w chorobach wewnętrznych" PZWL, Warszawa 1981
3. J. Blacharski, „Zarys chorób wewnętrznych", PZWL, Warszawa 1983

Literatura uzupełniająca:

1. red. B.Ślusarska, D. Zarzycka, K. Zahradniczek, „Podstawy pielęgniarstwa" Tom I i II , wyd. „Czelej", Lublin 2004
2. O. Kirschnick „Pielęgniarstwo", Urban&Partner, Wrocław 2001
3. K. Zahradniczek, „Pielęgniarstwo", Warszawa 2004

Autor programu: **mgr Ewa Mędrek-** ***specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne**		
Rodzaj studiów: dzienne/zaoczne	Semestr**:I**	
Rodzaj zajęć: **ćwiczenia /36 godz./**	Kierownictwo merytoryczne – prof. dr hab. med. Anna Balcerska Osoba prowadząca: dr med. Jolanta Wierzba, dr med. Małgorzata Myśliwiec, dr med. Piotr Potaż	
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**do wykonania przez studentów**
1.	Podst badania dziecka i odrębności pielęgnacyjne poszczególnych okresów rozwojowych	
2.	Zasady prowadzenia wizyt patronażowych u noworodka - Ocena stanu dziecka, - Podst założenia pielęgnacyjne, - Kiedy noworodek powinien wzbudzić niepokój	
3.	Bilanse zdrowia u dzieci	
4.	Szczepienia - Zasady kwalifikacji do szczepień, - Kalendarz szczepień, - Odczyny i powikłania poszczepienne	
5.	Opieka nad wcześniakiem i noworodkiem hipotroficznym	
6.	Postępowanie w stanach zagrożenia życia - drgawki u dzieci, - postępowanie z dzieckiem nieprzytomnym - podstawy resuscytacji i reanimacji	
7.	Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne w pediatrii, Wkłucia obwodowe i centralne, Monitorowanie podstawowych czynności życiowych, Żywienie dziecka chorego	
8.	Dziecko przewlekle chore, Opieka terminalna nad dzieckiem nowotworowym, Dializoterapia, Cukrzyca typu I- podstawy pielęgnacji z uwzględnieniem insulinoterapii	
9.	Dziecko z opóźnienie rozwoju psychomotorycznego – przyczyny., - podstawy opieki nad dzieckiem opóźnionym psychomotorycznie z uwzględnieniem podstaw rehabilitacji - opieka nad dzieckiem z zaburzeniem uwarunkowanym genet z uwzględ zespołu Downa	
10.	Podstawy pielęgnacji dziecka ze schorzeniem dróg oddechowych z uwzględnieniem gimnastyki oddechowej i aerozoloterapii	
11.	Dziecko alergiczne- rozpoznawanie, postępowanie	
12.	Dziecko z zaburzeniami odżywiania - podstawy pielęgnacji - podstawy dietetyki - otyłość dzieci	
13.	Dziecko maltretowane i dziecko z chorobą sierocą- podstawy pielęgnacji i opieki	
14.	Problemy okresu dojrzewania	
15.	Używki u dzieci- rozpoznawanie - postępowanie profilaktyczne	
16.	Zasady izolacji i postępowanie z dzieckiem chorym zakaźnie	
17.	Moczenie nocne u dzieci- diagnostyka, postępowania	
18.	Zagadnienie śmierci dziecka i opieki terminalnej	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu:		

Literatura

1.Kubicka K.,Kawalec W „Kardiologia okresu noworodkowego” Biblioteka Pediatry, PZWL,Warszawa 1998
2.Rutkowski B.”Dializoterapia w praktyce pielęgniarskiej”Wydawnictwo Medyczne MAKmed 1998
3.Socha J.”Żywienie dzieci zdrowych i chorych” PZWL, Warszawa 1998
4.Symonides-Ławecka A. „Cukrzyca u dzieci” PZWL Warszawa 1998
5.Szajner-Milart I, Papierkowski A.”Choroby wieku rozwojowego” PZWL Warszawa 1997
6.Szreder T „ Stany zagrożenia życia u dzieci” PZWL,Warszawa,1997
7.Walczak M.”Zarys pediatrii, tom I i II” PZWL Warszawa 1991
8.Woynarowska B.”Profilaktyka w pediatrii” PZWL, Warszawa 1998
9.Wyszyńska T.”Choroby nerek u dzieci” PZWL 1991
10.Artykuły poglądowe i przeglądowe opublikowane w latach 1995-2003 w czasopismach:
„Medycyna po Dyplomie”, „Pediatria po Dyplomie”,Klinika Pediatryczna”,”Pediatria Polska”

Autor programu: prof. dr hab. med. Anna Balcerska	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: Podstawy zarządzania		
Rodzaj studiów: **dzienne, zaoczne**	Semestr**: pierwszy**	
Rodzaj zajęć: Wykład do wyboru – 30 godzin	Prowadzący: dr hab. Jacek Rybicki	
Cel przedmiotu: Zapoznanie studenta z naturą działań organizatorskich oraz wskazanie aspektów związanych z kulturą organizacji specyficznych w ochronie zdrowia		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Natura działań organizatorskich	
2.	Organizacje formalne i nieformalne	
3.	Poziomy organizacji i zakres zarządzania	
4.	Czynniki określające efektywny zakres podziałów organizacyjnych	
5.	Struktura i proces organizowania	
6.	Rodzaje struktur organizacyjnych	
7.	Decentralizacja władzy i delegowanie	
8.	Kultura organizacji a efektywne organizowanie	
9.	Zapobieganie konfliktom	
10.	Elastyczna organizacja	
11.	Promocja właściwej kultury organizacyjnej	
12.	Liderstwo: zachowanie i style	
13.	Komunikacja w organizacji	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* praca semestralna		
Podręcznik: 1. Stoner J.A.F., Wankel Ch., Kierowanie, PWN, Warszawa 1994 2. Weber R.A., Zasady zarządzania organizacjami, PWE, Warszawa 1996		
Autor programu: dr hab. Jacek Rybicki, UG	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Zakażenia szpitalne**		
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: piąty**	
Rodzaj zajęć: **wykład**	Prowadzący: mgr Krzysztof Petrusewicz	
Cel przedmiotu: *przedstawienie studentom problematyki zakażeń szpitalnych*		
Wymagania: w trakcie zajęć studenci zobowiązani są do wykazania się wiadomościami z mikrobiologii		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Definicja, czynniki etiologiczne zakażeń szpitalnych	
2.	Kliniczny podział zakażeń szpitalnych	
3.	Czynniki ryzyka zakażeń szpitalnych	
4.	Źródła i drogi szerzenia się zakażeń szpitalnych	
5.	Szczep szpitalny, definicja, znaczenie w zakażeniach szpitalnych	
6.	Zasady i specyfika funkcjonowania oddziałów szpitala	
7.	Zwalczanie i kontrola zakażeń szpitalnych	
8.	Zabiegi sanitarne	
9.	Badania mikrobiologiczne pacjentów i/lub personelu w kierunku nosicielstwa niektórych drobnoustrojów	
10.	Znaczenie kontrolowanego i racjonalnego stosowania antybiotyków	
11.	Działanie Komitetu Zwalczania Zakażeń Szpitalnych	
12.	Zakażenia szpitalne perspektywy	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: praca semestralna		
Podręcznik: Dzierżanowski D., Jeliaszewicz J. Zakażenia szpitalne. α-medica press 2005 **Literatura uzupełniająca:** Mirella G. Mikrobiologia i choroby zakaźne. Urban & Partner 2000 Magdzik W., Naruszewicz-Lesiuk D. red. Zakażenia i zarażenia człowieka. Epidemiologia, zapobieganie i zwalczanie. PZWL		
Autor programu: mgr Krzysztof Petrusewicz	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne**		
Rodzaj studiów: **dzienny zaoczne**	Semestr**: V**	
Rodzaj zajęć: **wykład + konwersatoria**	Prowadzący: dr Maria Ignacy Pirski	
Cel przedmiotu. – *Poszerzenie i doskonalenie znajomości zagadnień związanych z pielęgnacją i leczeniem pacjentów oddziału chirurgicznego*		
Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy w zakresie sprecyzowanego podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to uczestnictwa w wykładach i zapoznania się z zalecaną literaturą. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z praktycznymi aspektami pielęgnacji pacjentów chirurgicznych oraz poznają podstawowe elementy postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w oddziale chirurgicznym* **Przedmioty poprzedzające**: anatomia, techniki zabiegów medycznych		
Nr tematu	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Przyjęcie pacjenta do oddziału chirurgicznego - zapoznanie się z dokumentacją pacjenta w izbie przyjęć, na oddziale chirurgicznym. Praca pielęgniarki w oddziale chirurgicznym	Poznanie ogólnych zasad prowadzenia dokumentacji pacjenta chirurgicznego
2.	Urazy tkanek miękkich, jam ciała i kości: - urazy tkanek miękkich /stłuszczenia, zmiażdżenia,rany/, - urazy mózgowo-czaszkowe, urazy jamy brzusznej i klatki piersiowej, - urazy kręgosłupa, miednicy i kończyn/złamania ,skręcenia/. Założenie unieruchomienia kończyny w złamaniach i skręceniach. Pielęgnacja chorego po amputacjach	Zapoznanie się ze specyfiką postępowania z pacjentem urazowym
3.	Zabiegi pielęgniarskie i lekarskie wykonywane w oddziale chirurgicznym. Zestawy sprzętu i wyposażenie. Przygotowanie chorych do badań diagnostycznych w wybranych schorzeniach chirurgicznych	Zapoznanie się ze sposobami wykonywania zabiegów pielęgniarskich, lekarskich, diagnostycznych
4.	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego. - zasady przygotowania chorego do operacji, - postępowanie z chorym w okresie pooperacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia, metody operacyjnej w ramach chirurgii ogólnej /w obrębie przewodu pokarmowego : przełyku, żołądka i dwunastnicy, wątroby, trzustki / i chirurgii urazowej	Opanowanie praktyczne zasad przygotowania pacjenta do różnych zabiegów chirurgicznych
5.	Urazy termiczne – oparzenia: - podział i klasyfikacja oparzeń, ocena rozległości oparzenia, oparzenia dróg oddechowych, zasady postępowania z oparzonym na oddziale	Praktyczne opanowanie zasad postępowania w oparzeniach
6.	Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym. Zakażenia w chirurgii	Opanowanie praktyczne zasad aseptyki i antyseptyki
7.	Postępowanie z pacjentami chirurgicznymi obciążonymi : - nadciśnieniem tętniczym - cukrzycą - chorobą zakrzepową - chorobą wieńcową Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie planowym i ostrym, w chirurgii jednego dnia	Zaznajomienie się z zasadami przygotowania i oceny pacjentów chirurgicznych z współistniejącymi schorzeniami
5.	Z A L I C Z E N I E	
Ocena i sposób zaliczenie przedmiotu: Wykład- praca semestralna na ocenę, *Ćwiczenia –zaliczenie na podstawie aktywności i obecności*		
Podręcznik: 1. Rowiński W., Dziak A. Chirurgia dla pielęgniarek PZWL Warszawa 1991 2. Pielęgniarstwo w chirurgii. Wybrane problemy z praktyki pielęgniarskiej oddziałów chirurgii ogólnej – zapowiedź		
Autor programu: dr med. Maria Ignacy Pirski;	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Położnictwo, ginekologia** i **Pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne**	
Rodzaj studiów **zaoczne**	Semestr: **III**
Rodzaj zajęć: **konwersatoria**	Prowadzący: **mgr Aleksandra Gałka**

Cel przedmiotu: Dostarczenie wiedzy z zakresu pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego w celu przygotowania studenta do objęcia opieką pielęgniarską pacjentki w różnych etapach jej życia - ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad kobietą w okresie ciąży, przygotowania ciężarnej i rodziny do porodu oraz opieki nad położnicą i noworodkiem. Wskazanie praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy w procesie pielęgnowania pacjentki przebywającej w oddziale położniczo-ginekologicznym, podczas realizacji przez studenta zajęć praktycznych i praktyki zawodowej w szpitalu.

Wymagania: Studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy z zakresu pielęgniarstwa położniczo-ginekologicznego. Każdy student powinien poznać zakres, zasady i metody postępowania w opiece zdrowotnej nad kobietą, a także opanować sposoby sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentką w czasie porodu i połogu oraz kobietą ze schorzeniami ginekologicznymi.
Wymagane jest czynne uczestnictwo w zajęciach oraz zapoznanie się z literaturą przedmiotu.

Nr zajęć	Tematyka zajęć	Zadania do wykonania przez studentów
1.	Okresy życia kobiety i opieka nad kobietą w różnych fazach życia: - dojrzewanie, pokwitanie - okres dojrzałości płciowej - przekwitanie Planowanie rodziny i przygotowanie do rodzicielstwa.	Student potrafi scharakteryzować: - okresy życia kobiety i najczęściej występujące problemy zdr, - metody regulacji poczęć i metody antykoncep, - określić rolę pielęg w sprawowaniu opieki zdrowotnej nad kobietą w różnych fazach jej życia.
2.	Ciąża fizjol i ciąża wys ryzyka rozpozn ciąży i opieka nad ciężarną: - met diagnost w ciąży, - opieka profilakt nad ciężarną, - monit stanu płodu, - styl życia ciężarnej, - dolegliwości w ciąży - sposoby zapobiegania i radzenie sobie z nimi - przebieg i postęp w ciąży patolog.	Student potrafi:- różnicować objawy ciąży i badania wykonywane w ciąży, - zaplanować opiekę nad ciężarną i rodzącą, - zna zasady higieny i żywienia kobiet w okresie ciąży.
3.	Poród:- opieka okołoporodowa w porodzie fizjolog - postęp położ-pielęg, w porodzie przedwczes i powikł, - opieka nad noworodkiem - obserwacja i pielęgnowanie noworodka donoszonego i urodzonego przedwcześnie.	Student zna i potrafi zastos zasady: - opieki nad rodzącą, - prow obserwacji stanu ogólnego matki i dziecka oraz czynności opiekuńczych, - opieki nad noworodkiem.
4.	Przebieg połogu fizjol - obser i pielęg położnicy - opieka w połogu, cięciu cesar, - laktacja i karm piersią, - powikł ok połogu – zakaż połog: pielęg i profilakt zakażeń.	Student potrafi: ozpoznawać prob zdr położnicy, - zastosować poznane met pielęg w sprawowaniu opieki nad położnicą.
5.	Problemy zdrowotne kobiet: - patologia narządu rodnego - zakażenia i stany zapalne w ginekologii, - niepłodność, - problemy zdrowotne kobiet w wieku przekwitania, - schorzenia nowotworowe u kobiet.	Student umie określić udział pielęg/położnej w profilaktyce, rozpoznawaniu i leczeniu stanów patologicznych u kobiet, - potrafi prowadzić proces pielęgnowania w przypadku schorzeń narządu rodnego.
6.	Zaliczenie przedmiotu.	Praca/test wiedzy z zakresu przedmiotu.

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Przedmiot kończy się zaliczeniem pisemnym – pracą semestralną tematycznie związaną z zakresem materiału zrealizowanego w ramach przedmiotu (pielęgniarki „pomostowe") oraz na podstawie kolokwium, bądź testu końcowego i uczestnictwa w zajęciach.

Literatura:

Bręborowicz G., Położnictwo. Podręcznik dla położnych i pielęgniarek, PZWL, W-wa 2002.
Caus I., Podstawy pielęgniarstwa w ginekologii i położnictwie, ŚAM, Katowice 2003.
Łepecka-Klusek C. (red.), Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii, wyd. Czelej sp. z o.o., Lublin 2003.
Pisarski T. (red.), Położnictwo i ginekologia, PZWL, Warszawa 1993.

Literatura uzupełniająca:

Benson R.C., Położnictwo i ginekologia, PZWL, Warszawa 1990.
Pschyrembel W., Praktyczne położnictwo i operacje położnicze, PZWL, Warszawa 1998.

Autor programu: mgr Aleksandra Gałka	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Geriatria i pielegniarstwo geriatryczne**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: czwarty**
Rodzaj zajęć: **wykład + konwersatoria**	Prowadzący: **mgr Ewa Mędrek-** ***specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***

Cel przedmiotu: *Przygotowanie pielęgniarek do realizacji i koordynacji opieki nad człowiekiem starszym z uwzględnieniem możliwości własnych, zmniejszenie istniejących ograniczeń spowodowanych zmianami psychofizycznymi. Przygotowanie pielęgniarki do umiejętnej oceny stanu potrzeb ludzi starszych. Zrozumienie zasad współpracy zespołów terapeutycznych. Poznanie mechanizmów powstawania i rozpoznawania problemów społecznych. Poznanie specyfiki przebiegu wybranych chorób przewlekłych- różnicowanie, leczenie, pielęgnowanie. Poznanie zasad zapobiegania urazom i wypadkom oraz udzielania pierwszej pomocy. Poznanie mechanizmów zmagania się z problemami psychospołecznymi.*

Wymagania: : *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to uczestnictwa w wykładach i zapoznania się z zalecaną literaturą. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z różnymi metodami postępowania i opieki pacjentów geriatrycznych oraz nauczą się stosować te wiedzę na przykładzie analizy zagadnień problemowych (analiza przypadków).*

Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Współczesne poglądy naukowe na proces starzenia.	
2.	Rodzaje, teorie oraz objawy starzenia.	
3.	Czynniki determinujące starość.	
4.	Potrzeby ludzkie, a proces starzenia.	
5.	Zmiany w funkcjonowaniu zmysłów, percepcja oraz zwolnienie napędu psychoruchowego ludzi starszych.	
6.	Zmiany inwolucyjne a zmiany chorobowe w organizmie starszego człowieka.	
7.	Problemy zdrowotne ludzi starszych. Specyfika przebiegu wybranych chorób przewlekłych – różnicowanie, leczenie, pielęgnowanie.	Ćwiczenia praktyczne
8.	Udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłych.	Ćwiczenia praktyczne
9.	Urazy i wypadki u osób starszych.	Ćwiczenia praktyczne
10.	Rola i zadania pielęgniarki geriatrycznej współpracującej z opiekunami podopiecznego i zespołem interdyscyplinarnym.	Ćwiczenia praktyczne
11.	Problemy psychospołeczne osób starszych	Ćwiczenia praktyczne
12.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i psychospołecznej podopiecznego w starszym wieku, opartej na ocenie zapotrzebowania na określony rodzaj pomocy.	Ćwiczenia praktyczne

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Wykład – egzamin, Konwersatoria – obecność, aktywność, praca pisemna

Podręcznik:

1. William B.Abrams,M.D., Mark H.Beers,M.D.; and Robert Berkow, M.D. "MSD Podręcznik Geriatrii" Urban& Partner Wrocław 1999
2. J.Schiefele, I.Staudt, M.M.Dach, „Pielęgniarstwo geriatryczne" Urban&Partner Wrocław 1998
3. B.Żakowska- Wachelko „Zarys medycyny geriatrycznej" PZWL Warszawa 2000
4. W.Pędich, D.Jakubowska, T.Kunda, „Pielęgniarstwo geriatryczne" PZWL Warszawa 1983
3. K. Zahradniczek, „Pielęgniarstwo", Warszawa 2004

Literatura uzupełniająca:

1. L. Offerhaus „Leki dla osób w podeszłym wieku" PZWL Warszawa 1997
2. W.Pędich, Z.Szreniawskiego „Farmakoterapia geriatryczna" PZWL Warszawa 1998
3. CKPPiP „Przewodnik dla pielęgniarek" zeszyt 1, 3,4 Warszawa 2000
2. pod red. E. Szwałkiewicz, „Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów. Przewodnik dla pielęgniarek", Wrocław 2000

Autor programu: **mgr Ewa Mędrek-** ***specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych**	
Rodzaj studiów: **zaoczne**	Semestr**: czwarty**
Rodzaj zajęć: **konwersatoria**	Prowadzący: **mgr Ewa Mędrek-** ***specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***

Cel przedmiotu: *Zapoznanie studentów ze współcześnie upowszechnianą kompleksową rehabilitacją i niezbędną wiedzą teoretyczną i praktyczną z zakresu rehabilitacji. Wyrobienie w uczącym się szybkiej orientacji w sytuacji wymagającej usprawniania i wsparcia. Nauczenie odpowiednich technik i metod współczesnej rehabilitacji, wdrażanie samoopieki oraz stosowania udogodnień.*

Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to uczestnictwa w konwersatoriach i zapoznania się z zalecaną literaturą. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z różnymi metodami rehabilitacji, stosowania udogodnień i oraz nauczą się stosować te wiedzę na przykładzie analizy zagadnień problemowych (analiza przypadków).*

Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Współczesna koncepcja rehabilitacji. Kierunki, cele, rehabilitacja kompleksowa	Udział w zajęciach
2.	Zadania zespołu interdyscyplinarnego w procesie rehabilitacji.	Udział w zajęciach
3.	Rola i funkcja rehabilitacyjna pielęgniarki	Udział w zajęciach
4.	Metody postępowania w rehabilitacji (*Metoda Bobath*)	ćwiczenia praktyczne
5.	Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów - stosowanie udogodnień.	film, ćwiczenia praktyczne
6.	Wsparcie chorego niepełnosprawnego – wskazania do zastosowania zaopatrzenia ortopedycznego i oprzyrządowania w warunkach domowych.	Udział w zajęciach
7.	Standardy pielęgnowania w rehabilitacji w oparciu o programy.	Udział w zajęciach
8.	Skuteczność rehabilitacji w oparciu o standardy w poszczególnych schorzeniach.	Udział w zajęciach
9.	Rozszerzenie wiedzy na temat stowarzyszeń dla chorych niepełnosprawnych i przewlekle chorych.	Udział w zajęciach

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Ocena wystawiona na podstawie: obecności, aktywności.*

Podręcznik:

1.red. K. Malinowska, W. Dega, „Rehabilitacja medyczna" PZWL Warszawa 2001

2. red. E. Szwałkiewicz, „Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów" Urban&Partner Wrocław 2000

3. red. E.Rutkowskiej, „Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych", wyd. CZELEJ, Lublin 2002
4. Susan J. Garrison, MD, „Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej" PZWL Warszawa 1997

Literatura uzupełniająca:

1. K. Malinowska, „Kinezyterapia" PZWL 1999
2. H.Fisch, J.Roex, „Terapia manualna" PZWL 2001
3. „Rehabilitacja medyczna" – kwartalnik tom 5 nr 1-4, ELIPSA-JAIM s.c. Kraków 2001
4. CKPPiP , „Przewodnik dla pielęgniarek" Zeszyt V i VI Warszawa 2000
5. Stowarzyszenie na Rzecz Opieki Długoterminowej i Pomocy Społecznej „Dom Pod Słońcem", „Problemy opieki długoterminowej" zeszyty1 – 4, Toruń 2004

Autor programu: Mgr Ewa Mędrek**-** ***specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***	Uwagi: Wykorzystano film szkoleniowy: „Techniki Łatwego Przemieszczania Pacjentów"; ScanRehab sp. z o.o. Rehabilitacja i pielęgnacja

Nazwa przedmiotu: : **Ratownictwo medyczne**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: drugi**
Rodzaj zajęć: **Konwersatoria**	Prowadzący: dr med. Ewa Raniszewska

Cel przedmiotu: *Przekazanie wiedzy dotyczącej patofizjologii stanów nagłego zagr życia lub zdrowia i umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań ratownika. Przedstawienie aktualnie obowiązh międzynar wytycznych resuscytacji krążeniowo-oddechowej oraz zasad postęp doraźnego w warunkach przedszpitalnych. Przyg do podjęcia samodzielnych czynności ratunkowych na poziomie kwalifikowanej pierwszej pomocy we współpracy ze służbami ratowniczymi. Kształt poczucia odpowiedzialności za jakość udzielonej pomocy. Kształtowanie właściwej postawy etycznej ratownika.*

Nr	Tematyka zajęć	Zadania do wykonania przez studentów
1.	Patofizjologia stanów zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego. Przyczyny i epidemiologia nagłego zatrzymania krążenia (NZK). Podstawy resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych i dzieci. Wytyczne Resuscytacji 2005. Pojęcie „łańcucha przeżycia".	Wstępna ocena poszkodow, rozpozn stanu zagrożenia na podst prostych objawów. Met udrażniania dróg oddech, techn sztucz oddych i ucisków klatki piers.RKO w wykonaniu jednego i dwóch ratowników.
2.	Patofizjologia stanów zagrożenia życia pochodzenia środowiskowego (zatrucie, podtopienie, ukąszenie, hipotermia).Czynności ratunkowe i resuscytacja w sytuacjach szczególnych.	Ocena bezp własn i poszkod.Ocena funk życ, oznaki krążenia, zasada „ call fast- call first". Zaaw tech resuscytacyjne.
3.	Kwalif pierwsza pomoc: ostre zagrożenia sercowo-naczyniowe, ostre zagrożenia oddechowe, ostre zagrożenia neurologiczne	Wykonyw pomiar częst tętna, oddych, ciśnienia, ocena wg skali TS i Glasgow. Sztucz wentylacja z użyciem resuscytatora, zasady efekt tlenoterapii.
4.	Epidem urazów, pojęcie „złotej godziny", urazy wielonarząd, mnogie obrażenia ciała , skale urazów. Obrażenia czaszkowo-mózgowe, klatki piersiowej, jamy brzusznej. Obrażenia ciała wymagające natychmiast pomocy-zasady postęp ratunkowego. Wstrząs pourazowy , zasady profilaktyki p/wstrząsowej.	Układanie chorych z obrażeniami ciała. Skale urazów AIS, ISS. Zasady postęp p/wstrząs. Monit chorego we wstrząsie. Zasada odbarczenia odmy opłucnej.
5.	Zasady postęp doraźnego w przypadkach urazowych; czynności kwalifikowanej pierwszej pomocy w krwotokach, oparzeniach, ranach, złamaniach. Zasada" jednych noszy" w urazach kręgosłupa.	Tamowanie krwotoków, zaopatrywanie ran, złamań, zwichnięć, zasada Potta, opatrunki gipsowe. Transport chorych z obrażeniami ciała.Obsługa sprzętu ratowniczego.
6.	Elektro i farmakoterap w resuscytacji i w stanach nagłego zagroż życia. Defibryl mono – i dwufazowa. Zautomat defibrylacja zewnęt. Zasady bezp defibrylacji.	Monit funk życ, Pulsoksymet, kapnometria, EKG. Wyk defibrylacji serca z użyc AED.
7.	Epidemiologia wypad komunik. Mechanizm obrażeń w następstwie wypadków drog. Postęp z ofiarami wypadków, zasady ewakuacji z miejsca zagroż. Współpr ze służbami rat: zesp Pogot Ratunk i Str Poż w przypadku dużej liczby poszkod. Profilakt zgonów i następstw urazów. Wyposaż apteczki samochodowej.	Zabezp miej zdarzenia. Bezp udzielania pierw pom. Powiad służb rat, składanie meldunku. Ocena stanu poszk. Zasady ewakuacji, chwyty Rauteka, Prof unieruch kręgosłupa szyjnego, Stos podręcz sprzętu ratow i środków z apteczki samochodowej.
8.	Kwalifikowana pierwsza pomoc w ostrych zatruciach (lekami, narkotykami, alkoholem, gazami).	Bezp ratown, postęp po ekspozycji na krew, zabezp materiału toksykolog. Ułożenie chorego w pozycji bezp.Transp chorego nieprzyt, pobudz, agresyw.
9.	Podst org działań rat: założ syst zintegr rat med. Ustawa o PRM. Zadania i rola jed syst: CPR , SOR i zesp rat medycznego.	Uruch syst rat med, sygnał „na ratunek", spos skł i odbier meldunku. Dział rat na m zdarz i transp poszk do oddz rat. Wskazania do transp śmigłowcem.
10.	Psychologia i etyka działań ratunkowych	Wsparcie psych ofiar katastrofy: dorosłych, dzieci. Analiza traumat zdarzeń. Postawa rat wobec os w stanie terminal lub zmarłych

Wymagania: Rozpoznanie sytuacji zagrażającej zdrowiu lub życiu człowieka, ocena podstawowych funkcji życiowych. Przywrócenie i podtrzymanie podstawowych funkcji życiowych, przede wszystkim układu krążenia i oddychania. Podejmowanie działań ratunkowych u ofiar różnego rodzaju wypadków, zagrożeń środowiskowych i innych czynników zewnętrznych na etapie pomocy przedszpitalnej. Zapewnienie bezpiecznego, kwalifikowanego transportu osób w stanach

zagrożenia zdrowia i życia. Działania ratunkowe w wypadkach masowych , katastrofach oraz w obszarach trudno dostępnych. Zasady segregacji medycznej w miejscu zdarzenia. Znajomość podstawowego sprzętu ratowniczego
Ocena i zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* zaliczeniem na ocenę *Udział (70 % - pkt)* *Ocena pozytywna – uzyskanie minimum 70 % poprawnie wykonanych czynności podczas testu praktycznego.*
Podręczniki : 1. Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, red.Advanced Life Support Group. Wyd. I polskie pod red. J.Jakubaszki, wyd. Med.Górnicki 2003 2. ABC postępowania w urazach :P.Driscoll, D.Skinner, R.Earlam, wyd.Med.Górnicki, 2003 3. ABC resuscytacji , pod red.J.Jakubaszki, wyd.Med.Górnicki, 2003 4. Rasmus A. (red.) Pierwsza pomoc i elementy medycyny katastrof, Łódź, 1996 **Literatura uzupełniająca:** 1. Ramus A., Markiewicz A., Maj E., Rasmus A, Pierwsza pomoc i elementy pielęgniarstwa, Łódź, 1995 2. Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji , nowe tłumaczenie Polskiej Rady Resuscytacji, Kraków 2005 3.Stany zagrożenia życia. Wybrane standardy opieki i procedury postępowania pielęgniarskiego Red. Maria Kózka , seria: Nauki o zdrowiu - Pielęgniarstwo 4.Podręcznik pierwszej pomocy, M.Buchfelder, A.Buchfelder, Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2003

Autor programu: dr med. Ewa Raniszewska, adiunkt AMG, WSZ Specjalista anestezjologii, intensywnej terapii, medycyny ratunkowej	Akceptacja Dziekana:

Nazwa przedmiotu: **Promocja Zdrowia i edukacja zdrowotna**		
Rodzaj studiów: **dzienne/ zaoczne**	Semestr**: I lub II**	
Rodzaj zajęć: **wykłady**	**Prowadzący:** dr Marzena Zarzeczna-Baran	
Cel przedmiotu: Przedmiot z zakresu nauk medyczno-społecznych, ma na celu zapoznanie studentów z zasadami promowania zdrowia, naukę działań na szczeblu indywidualnym oraz współpracy na szczeblu lokalnym, nabycie umiejętności korzystania z osiągnięć środowisk programotwórczych		
Wymagania: W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej w zakresie sprecyzowanym w podpunktach tematyki zajęć.		
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Przedmiot kończy się egzaminem w formie pisemnej		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
	WYKŁADY	
1.	**Historia promocji zdrowia - ewolucja działań lokalnych i międzynar** Postępy w opiece zdrowotnej oraz sytuacja zdrowotna społeczeństw jako podstawa zmieniającego się spojrzenia na funkcje ochrony zdrowia. Historia polskich doświadczeń w zakresie promocji zdrowia. Kanada, jako przykład nowoczesnego podejścia do zagadnień kształtowania potencjału zdrowia. I Konferencja Promocji Zdrowia – 1986 i jej geneza- „Karta Ottawska" i jej główne tematy. Rozwój współpr międzynar w zakresie promocji zdrowia.	W trakcie trwania przedmiotu studenci zobowiązani są do napisania pracy semestralnej na zadany przez wykładowcę temat
2.	**Zdrowie i polityka zdrowotna** Zmiany podejścia do czynników warunkują zdrowie i ich wpływ na definiowanie pojęcia zdrowie i choroba. Współczes zagrożenia zdr jednostek i populacji – wpływ postępu technolog i zmian w stylu życia, na wskaźniki zdrowotne. Demograficzne uwarunkowania sytuacji zdrowotnej. akresy polityki zdrowotnej – koncepcje, aspekty prawne	
3.	**Programy zdrowotne;**1978 Ałma Ata „Zdrowie dla wszystkich do r 2000" 1999 Dżakarta „Zdrowie 21"- 21 celów zdrowotnych na 21 wiek. Narodowy Program Zdrowia i inne prog zdrowotne realizowane w Polsce. Zasady działania, cel strategiczny i cele operacyjne NPZ. Medyczno-społeczne podejście do współczesnych zagadnień zdrowotnych	
4.	**Promocja zdrowia wobec masowych przyczyn zachorowań i zgonów** choroby układu krążenia,, choroby nowotworowe, urazowość wypadkowa,	
5.	**Promocja zdrowia wobec masowych przyczyn zachorowań i zgonów** patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, nikotynizm, przestępczość, przemoc),choroby i zaburzenia psychiczne, samobójstwa	
6.	**Europejskie Programy Sieciowe przykł siedlisk podejścia do zdrowia** Zdrowe Miasta, Szkoły Promujące Zdrowie, Szpital Promujący Zdrowie Gmina promująca zdrowie	
7.	**13. Edukacja zdrowotna jako działanie na rzecz umacniania zdrowia** Kształtowanie świadomości zdrowotnej różnych grup ludności, (dzieci i młodzież, pracownicy, ludzie starzy, ludzie chorzy i in.) Edukacja w zakresie fundamentalnych elementów zdrowego stylu życia (odżywianie, aktywność fizyczna, niepalenie tytoniu, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach stresowych),	
Autor programu: dr Marzena Zarzeczna-Baran	**Uwagi:**	

Nazwa przedmiotu: **Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne**		
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: V**	
Rodzaj zajęć: wykład	Prowadzący:	
Cel przedmiotu: *Zapoznanie studentów z podstawami symptomatologi klinicznej, diagnostyki i leczenia wybranych zespołów neurologicznych*		
Wymagania: Obecność na zajęciach oraz czynny udział w zajęciach – przygotowanie referatów oraz lektura literatury obowiązkowej.		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Zespoły neurologiczne	
2.	Choroby naczyniowe mózgu	
3.	Bóle głowy	
4.	Choroby mięśni	
5.	Choroby demielinizacyjne (stwardnienie rozsiane)	
6.	Zespołu neurologiczne wymagające natychmiastowej pomocy	
7.	Zaburzenia świadomości, udary mózgu, standardy postępowania, BCLS, ACLS	
8.	Padaczka	
9.	Podstawy badania neurologicznego chorego urazowego	
10.	Analiza badania płynu mózgowo-rdzeniowego, badania radiologiczne	
11.		
12.		
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: praca semestralna oraz prace przygotowywane w trakcie zajeć		
Podręcznik: 1. Członkowska A. red. Neurologia kliniczna 2. Prusiński A. Podstawy neurologii klinicznej. PZWL Warszawa 1998		
Autor programu:	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: Psychiatria i pielegniarstwo psychiatryczne		
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: V, VI**	
Rodzaj zajęć: wykład	Prowadzący: dr Jacek Turczyński	
Cel przedmiotu: zapoznanie studentów z podstawami chorób psychicznych		
Wymagania: Obecność oraz aktywność na zajęciach – opanowanie przedstawianego materiału oraz lektura obowiązkowych podręczników		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Wstęp do psychiatrii	
2.	Podstawowe objawy chorób psychicznych	
3.	Zaburzenia psychogenne, somatogenne, endogenne, zaburzenia osobowości	
4.	Postępowanie w nagłych stanach psychiatrycznych	
5.	Zasady postępowania wbrew woli chorego	
6.	Standardy postępowania ratowniczego, procedury ratownicze	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Praca semestralna, krótki test wyboru		
Podręcznik: Bilikiewicz A., Strzyżewski W. Psychiatria. Podręcznik dla studentów medycyny, PZWL Warszawa Koślacz A., Nowak R. Psychiatria kliniczna i pielęgniarstwo psychiatryczne, PZWL Warszawa **Literatura uzupełniająca:** Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania ICD-10, IPiN, Warszawa 2000 Jarema M. Pierwszy epizod schizofrenii, IPiN Warszawa 2001		
Autor programu: Dr Jacek Turczyński	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Anestezjologia i intensywna terapia, pielegniarstwo w anestezjologii i intensywnej terapii**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: I**
Rodzaj zajęć: **wykłady/konwersatoria**	Prowadzący: dr n.med. Ewa Raniszewska
Cel przedmiotu: *Przygotowanie pielęgniarki do prowadzenia, nadzorowania i pielęgnowania chorych znieczulanych w warunkach sali operacyjnej oraz w oddziale intensywnej terapii. Nabycie umiejętności rozpoznawania stanu nagłego zagrożenia życia u chorych i podejmowania czynności resuscytacyjnych w rożnych stanach klinicznych.*	
Wymagania: *Rozpoznanie zagroż na podst podsth objawów życi, nadanie sygnału „na ratunek", ułożenie chorego w pozycji bezp, umiejętności w zakresie technik resuscytacji krążeniowo-oddechowej, stosowanie algorytmów zgodnych międzynarodowymi wytycznym Europejskiej i Pols Rady Resuscytacji, pielęg chorych w okresie poresuscytacyjny; stosowanie podstawowego sprzętu resuscytacyjnego i monitorującego, współpraca z zespołami ratownictwa medycznego.*	

Nr zajęć	Tematyka zajęć	Zadania do wykonania przez studentów
1.	Rozpoznanie stanu zagrożenia życia na podstawie parametrów życiowych	Ocena stanu przytomności, oddychania, krążenia u chorych w różnych sytuacjach klinicznych, oznaki braku krążenia
2.	Podst czyn resuscytacyjne u dorosłych. Postęp w zatrzymaniu krąż w różnych syt klinicznych Demonstr automat defibrylacji zewnętrznej	Algorytm ABC, udrożnienie dróg oddech, techn sztucz wentylacji, bezprzyrządowej i z użyciem sprzętu, pośredni masaż serca. Bezp wykonyw defibrylacji elektrycznej serca
3.	Podstawowe czynności resuscytacyjne u dzieci	Technika sztucznej wentylacji i masażu serca u dziecka, odrębności resuscytacji u dzieci
4.	Postępowanie ratunkowe w zadławieniu ciałem obcym	Techn udrożn dróg oddech: przyrządowe i bezprzyrządowe, intubacja, algorytm postępowania w przypadku zadławienia u dzieci i dorosłych, zabieg Heimlicha
5.	Postęp doraźne w stanach uraz (krwotokach, zranieniach, złamaniach, zwichnięciach, w oparzeniach); Obrażenia głowy, klatki piersiowej, brzucha, kręgosłupa	Tamowanie krwawienia zewnętrznego, postępowanie przeciwwstrząsowe, unieruchomienie kończyny, zaopatrzenie rany powierz-chownej, oparzeniowej, odmy. Zabezpieczenie chorego z urazem kręgosłupa
6.	Postęp doraźne w przypadku zatruć, porażenia prądem, piorunem, wychłodz org, podtopieniu	Ocena okoliczn zdarzenia, dbałość o bez ratownika, ułożenie chorego nieprzytomnego, czynności pierwszej pomocy,
7.	Powiadamianie w stanach nagłych zagrożeń. Transport chorych w stanach zagrożenia życia	Znajomość telefonów alarm, nadanie sygnału „ na ratunek", zasada „call fist –call fast". Przygot do transp chorych
8.	Podstawowe zadania pielęgniarki anestezjologicznej w odniesieniu do chorego znieczulanego Techniki znieczulenia : ogólne, regionalne. Sprzęt anestezjologiczny, sprzęt monitorujący	Znajomość podst terminów stos w anestezjologii. Standardy praktyki pielęg w anestez. Znajomość etapów znieczul ogólnego i technik znieczul przewodowego; bezp chor znieczul, zapobieg powikłaniom. Wykonyw pomiarów funkcji życ. Stos nowoczesnego sprzętu monitorującego.

Ocena i zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:Zaliczeniem praktycznym bez oceny. Minimum 70% poprawnie wykonanych czynności podczas testu praktycznego, wykład – egzamin + praca semestralna*

Podręcznik:
Anestezjologia i intensywna terapia. Podręcznik dla studentów medycyny Bogdan Kamiński, Andrzej Kübler (red.) Wydanie I, PZWL 2005
ABC intensywnej terapii .M. Singer, I. Grant, Wydanie I polskie pod red. Juliusza Jakubaszki

Literatura uzupełniająca:
1. Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, red.Advanced Life Support Group.Wyd. I polskie pod red. J.Jakubaszki, wyd. Med.Górnicki 2003
2. ABC postępowania w urazach :P.Driscoll, D.Skinner, R.Earlam, wyd.Med.Górnicki, 2003

Autor programu:	Akceptacja Dziekana:
Dr med. Ewa Raniszewska Specjalista anestezjologii, intensywnej terapii i medycyny ratunkowej adiunkt Katedry Medycyny Ratunkowej Akademii Medycznej w Gdańsku	

Nazwa przedmiotu: **Dietetyka**		
Rodzaj studiów: **licencjat uzupełniające zaoczne**	Semestr: **czwarty**	
Rodzaj zajęć: **wykład**	Prowadzący: **mgr Aleksandra Gałka**	
Cel przedmiotu: Przygotowanie pielęgniarki do edukacji pacjenta zdrowego i chorego w zakresie prawidłowego odżywiania.		
Wymagania: Studenci zobowiązani są do opanowania podst wiedzy z zakresu dietetyki. Poznanie zasad żywienia czł zdr i chorego przygotuje studenta do edukacji pacjentów w zakresie prawidł odżywiania oraz udziału w leczeniu dietet, umożliwi właściwe planowanie i konstr diety w różnych stanach chorobowych. Wymagana jest obecność i aktywny udział w zajęciach oraz zapoznanie się z literaturą przedmiotu.		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**do wykonania przez studentów**
1.	Żywienie dietetyczne: - pojęcie, cele, - zasady racjonalnego żywienia – normy żywieniowe, - zadania pielęgniarki w leczeniu dietetycznym.	Przedstawienie tematu, znajomość zadań i udziału pielęgniarki w leczeniu dietetycznym.
2.	Rodzaje diet: - dieta oszczędzająca (odciążająca), - dieta pobudzająca (trenująca), - dieta odchudzająca, - dieta tucząca.	Dyskusja, znajomość zasad konstruowania podstawowych rodzajów diet.
3.	Sposób żywienia ludności: - zróżnicowanie diet u dzieci i dorosłych, - zalecenia i cele żywieniowe dla populacji.	Prezentacja, dyskusja.
4.	Żywienie człowieka w zdrowiu i chorobie.	Prezentacja tematu.
5.	Zasady leczenia dietetycznego.	Znajomość zasad lecz dietet w spraw opieki nad pacjentem.
6.	Żywienie dietetyczne w wybranych jednostkach chorobowych: - dieta podstawowa - łatwo strawna, - dieta w schorzeniach wątroby i dróg żółciowych, - dieta bezresztkowa, - dieta w schorzeniach nerek i dróg moczowych, - dieta z ograniczeniem soli, - dieta w schorzeniach układu krążenia, - dieta w profilaktyce i leczeniu miażdżycy, - dieta hipolipemiczna, - dieta w cukrzycy, - dieta w chorobach gorączkowych.	Przykłady, dyskusja, konstruowanie diet.
7.	Zaliczenie przedmiotu.	Praca semestralna.
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Przedmiot kończy się zaliczeniem na podstawie uczestnictwa w zajęciach oraz prezentacji pracy – zastosowanie poznanych zagadnień z zakresu dietetyki do opracowania zasad prawidłowego żywienia lub ułożenia przykładowej diety dla pacjenta w wybranej jednostce chorobowej.		
Literatura: **1. Łysiak-Szydłowska W., Żywienie kliniczne: wybrane zagadnienia, ViaMedica, Gdańsk 2000** **2. Ziemlański Ś., Normy żywienia człowieka: fizjologiczne podstawy, Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2001**		
Autor programu: mgr Aleksandra Gałka	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Opieka Paliatywna**		
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: VI**	
Rodzaj zajęć: **wykład + konwersatoria**	Prowadzący: **mgr Ewa Mędrek-** ***specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***	
Cel przedmiotu: *Zapoznanie studentów z org i zadaniami opieki paliatywno - hospicyjnej, standardami postępowania i leczenia chorób nowotworowych, eliminowania bólu, obrzęku limfatycznego, zasad żywienia oraz wsparcia duchowego i moralnego w terminalnym okresie choroby dla chorego i jego opiekunów. Profilaktyka p/nowotworowa.*		
Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to uczestnictwa w wykładach i zapoznania się z zalecaną literaturą. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z różnymi metodami postępowania i opieki paliatywno - hospicyjnej oraz nauczą się stosować te wiedzę na przykładzie analizy zagadnień problemowych (analiza przypadków).*		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Organizacja opieki paliatywno- hospicyjnej w Polsce i na świecie, Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych – cele, założenia, edukacja społeczna.	
2.	Podstawowe pojęcia (terminologia, definicje), struktura opieki paliatywno – hospicyjnej.	
3.	Standardy opieki paliatywno – hospicyjnej.	
4.	Leczenie chorób nowotworowych, jego skutki. Terapia objawowa, terapia komplementarna – postępowanie holistyczne.	
5.	Pielęgnacja chorych w opiece paliatywnej: z owrzodzeniami nowotworowymi, odleżynami, zaburzeniami snu, anoreksją kacheksją, z niepożądanym działaniem leków, i innymi objawami.	Ćwiczenia praktyczne
6.	Obrzęk limfatyczny – postępowanie objawowe.	Ćwiczenia praktyczne
7.	Leczenie bólu – rodzaje bólu, zasady postępowania przeciwbólowego, drabina WHO, monitorowanie bólu, dokumentowanie postępowania p/bólowego	
8.	Problemy psychoduchowe podopiecznych.	
9.	Proces umierania – etapy, psychiczne aspekty, elementy tanatologii – oznaki, obrzędy kulturowe, wsparcie duchowe i moralne.	
10.	Rola pielęgniarki w kształtowaniu zachowań rodziny, wpływ na życie indywidualne i grupy rodzinnej. Pomoc rodzinie w terminalnej fazie choroby. Współpraca z interdyscyplinarnym zespołem paliatywno – hospicyjnym.	Ćwiczenia praktyczne
11.	Zasady żywienia w różnych okresach choroby nowotworowej.	Ćwiczenia praktyczne
12.	Profilaktyka chorób nowotworowych., akcje profilaktyczne, zasady stosowania cytostatyków.	Ćwiczenia praktyczne
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Wykłady – praca pisemna. Konwersatoria – obecność, aktywność.		

Podręcznik:

1. R.Bouchard, N.Owens, „Pielęgniarstwo onkologiczne", PZWL Warszawa 1982
2. red. A. Kułakowskiego, „Onkologia w praktyce lekarza rodzinnego" PZWL Warszawa 2000
3. red. A. Koper, I. Wrońskiej, „Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową" wyd. CZELEJ Lublin 2003

Literatura uzupełniająca:

1. O. Kirsznick, „Pielęgniarstwo" Urban&Partner, Wrocław 2001
2. CKPiP, „Przewodnik dla pielęgniarek" Zeszyt II, Warszawa 2000
3. dwumiesięcznik „Nowa Medycyna" zeszyt 113 nr 5-6/2001wyd. Borgis® Warszawa 2001

Autor programu: Mgr : mgr Ewa Mędrek- *specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych*	Uwagi:

5. Przedmioty samokształcenia kierowanego

Nazwa przedmiotu**: Teoria pielęgnowania**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**:I**
Rodzaj zajęć: samokształcenie	Prowadzący:, mgr Joanna Redmer
Cel przedmiotu: *zapoznanie studentów z podstawowymi praktycznymi czynnościami pielęgniarskimi i niezbędną do tego wiedzą oraz wyrobienie w uczącym się szybkiej orientacji w sytuacjach wymagających opieki pielęgniarskiej. Nauczenie odpowiednich technik zabiegów i czynności niezbędnych do wykonywanej pracy.*	
Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy praktycznej i teoretycznej z zakresu tematyki zajęć.*	
Tematyka zajęć	
1.	Wprowadzenie pacjenta w środowisko szpitalne. Przyjęcie chorego do szpitala i przebieg hospitalizacji.
2.	Pomoc w zakresie higieny osobistej pacjenta i otoczenia. Zapewnienie czystości całego ciała pacjenta (kąpiel i mycie całego ciała chorego w łóżku).
3.	Zapewnienie higieny jamy ustnej. Toaleta jamy ustnej i chorego nieprzytomnego.
4.	Zapewnienie wygody pacjenta i higieny otoczenia. Słanie łóżka, zmiana bielizny osobistej i pościelowej.
5.	Pomoc pacjentowi w zakresie wydalania. Podawanie basenów i kaczki. Wydalanie gazów, kału i moczu.
6.	Wybrane metody wspomagające wentylację płuc. Ćwiczenia oddechowe, drenaż ułożeniowy, toaleta drzewa oskrzelowego.
7.	Podstawowe działania diagnostyczne. Pobieranie materiałów do badań (pobieranie krwi żylnej, moczu, plwociny, wymazów, kału).
8.	Pomiary, testy i badania diagnostyczne. Pomiar temperatury ciała, oddechu, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oznaczenie poziomu glukozy we krwi).
9.	Wybrane metody bandażowania.
10.	Podawanie leków różnymi drogami. Podawanie leków przez przewód pokarmowy, układ oddechowy, podawanie leków miejscowo i dotkankowo.
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Praca semestralna*	
Podręcznik: Pod.redakcją B. Ślusarskiej, D. Zarzyckiej, K. Zahradniczek, „Podstawy pielęgniarstwa”, tom I, II, Lublin 2004 S.Wołynka, „ Pielęgniarstwo ogólne”, PZWL W- wa 1993r. Pod redakcją W. Ciechaniewicz, „Pielęgniarstwo. Ćwiczenia”, PZWL W – wa 2001- 2002r. K. Zahradniczek, „Pielęgniarstwo” W- wa 2004r. **Literatura uzupełniająca**: N. Dison, „Technika zabiegów pielęgniarskich”, W- wa 1985 Olaf Kirschnick, „Pielęgniarstwo”, wydanie polskie pod red. Juliana Jakubowskiego Wrocław 2001r. Tadeusz Goszkowski, „Techniki ważniejszych zabiegów w medycynie wewnętrznej” PZWL 1985r.	
Autor programu: mgr Joanna Redmer	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Historia pielęgniarstwa**		
Rodzaj studiów: **zaoczne/ dzienne**	Semestr**:I**	
Rodzaj zajęć: samokształcenie	Prowadzący:, mgr Karolina Leśniewska	
Cel przedmiotu: zapoznanie się z początkami pielęgnowania począwszy od pielęgnowania w świecie zwierząt i wśród ludów pierwotnych, poprzez świat starożytny, średniowiecze, okres nowożytny do pielęgniarstwa współczesnego.		
Wymagania: Student zna historię pielęgniarstwa, wpływ medycyny i innych nauk na pielęgniarstwo. Omówi podstawowe założenia filozofii pielęgniarstwa. Scharakteryzuje różne wzory pielęgnowania. Wyjaśni, czym jest działalność naukowa w pielęgniarstwie. Zdefiniuje pojęcia model pielęgnowania, teoria pielęgniarstwa.		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Początki pielęgnowania - pielęgnowanie w świecie zwierząt i wśród ludów pierwotnych - pielęgnowanie w świecie starożytnym - pielęgnowanie i praktyka pielęgniarska w średniowieczu - pielęgnowanie i praktyka pielęgniarska w okresie nowożytnym	Napisanie pracy
2.	Historyczne i społeczne uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa - okres przednowoczesny - okres nowoczesny	Napisanie pracy
3.	Florencja Nightingale i początek nowoczesnego pielęgniarstwa - Florencja Nightingale i jej działalność reformatorska - koncepcja pielęgniarstwa Florencji Nightingale - pierwsza szkoła pielęgniarska	Napisanie pracy
4.	Pielęgniarstwo nowoczesne na świecie	Napisanie pracy
5.	Pielęgniarstwo nowoczesne na ziemiach polskich	Napisanie pracy
6.	Badania naukowe w pielęgniarstwie	Napisanie pracy
7.	Teorie i modele pielęgniarstwa	Napisanie pracy
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Zaliczeniem przedmiotu jest napisanie pracy		
Podręcznik: Stefania Poznańska „Pielęgniarstwo wczoraj i dziś" PZWL W-wa 1988r. Red. Kazimiera Zachradniczek „Podstawy pielęgniarstwa tom I" Czelej Lublin 2004r. Red. Wiesława Ciechaniewicz „Pielęgniarstwo Ćwiczenia" PZWL W-wa 2002r. **Literatura uzupełniająca: A. Maksymowicz „Zagadnienia zawodu pielęgniarstwa na tle historycznym" PZWL W-wa 1977r.** J. Masłowski" Pielęgniarki w II wojnie światowej" PZWL W-wa 1976r. S. Poznańska , Ł Płaszewska Żywko" Wybrane modele pielęgnowania" UJ Kraków 2002r.		
Autor programu: mgr Karolina Leśniewska	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo środowiskowo - rodzinne**		
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: drugi, trzeci**	
Rodzaj zajęć: samokształcenie	Prowadzący: **mgr Ewa Mędrek- *specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***	
Cel przedmiotu: Przygotowanie pielęgniarki do zrozumienia zadań, roli i funkcji pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego oraz poznania współczesnych metod pracy ze szczególnym zwróceniem uwagi na rodzinę jako podmiot opieki pielęgniarskiej.		
Wymagania: : *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to zapoznania się z zalecaną literaturą.*		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Uwarunkowania rozwoju, koncepcje i zadania pielęgniarstwa środowiskowo - rodzinnego.	
2.	Sytuacja zdrowotna i wzrost zadań opiekuńczych rodziny polskiej.	
3.	Pielęgniarstwo rodzinne – problematyka. Modele współpracy z rodziną.	
4.	Zadania pielęgniarki. Teorie pielęgniarskie i definicje zdrowia w pielęgniarstwie środowiskowo – rodzinnym.	
5.	Prognozy i kierunki rozwoju pielęgniarstwa środowiskowo – rodzinnego.	
6.	Praca w rodzinach osób zdrowych – założenia ogólne.	
7.	Zakres wiedzy o rodzinie dla potrzeb profilaktyki. Informacje o rodzinie w praktyce pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej	
8.	Rodzina w sytuacji choroby. Praca z rodziną – zastosowanie procesu pielęgnowania.	
9.	Człowiek w starszym wieku. Podstawowe aspekty pomocy w środowisku zamieszkania.	
10.	Standardy w pielęgniarstwie środowiskowo – rodzinnym.	
11.	Zdrowie rodziny – pojęcie i kontekst. Rodziny osób zdrowych i osób chorych.	
12.	Praca w rodzinach osób przewlekle chorych.	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: praca semestralna		
Literatura: 1. Z. Kawczyńska – Butrym, „Rodzina -zdrowie- choroba”, wyd. „Czelej” sp.z sp.o. Lublin 2001 2. red. Z. kawczyńska – Butrym, „Pielęgniarstwo rodzinne”, CEM, Warszawa 1997 3. Z. Kawczyńska – Butrym, „Rodzinny kontekst zdrowia i choroby”, CEM, Warszawa 1995 4. B. Dobrowolska, Z. Putkiewicz, „Problematyka pracy pielęgniarki środowiskowej” PZWL, Warszawa 1983		
Autor programu: **mgr Ewa Mędrek- *specjalista pielęgniarstwa niepełnosprawnych i przewlekle chorych***	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo internistyczne**	
Rodzaj studiów: **stacjonarne/niestacjonarne**	Semestr**: trzeci**
Rodzaj zajęć: **samokształcenie**	**Prowadzący:** mgr Ewa Mędrek
Cel przedmiotu: *Pogłębienie wiedzy o pielęg pacjentów w wybranych chorobach internistycznych. Kształtowanie samodzielnej i twórczej postawy studenta do rozwiąz probl opiekuńczych pacjentów oddziałów chorób wewnętrznych. Kształtowanie samodzielnej i twórczej postawy studenta do działań prewencyjnych wobec chorego hospitalizowanego.*	
Wymagania: : *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć, zapoznania się z zalecaną literaturą. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z różnymi metodami postępowania i opieki stosowanej u pacjentów internistycznych oraz nauczą się stosować te wiedzę na przykładzie analizy zagadnień problemowych (analiza przypadków).*	
Tematyka zajęć	
1. Zadania diagnostyczne pielęgniarki wobec chorego z chorobą układu krążenia	
2. Problemy pielęgnacyjne chorego z zawałem mięśnia sercowego	
3. Edukacja zdrowotna pacjenta z chorobą niedokrwienną serca	
4. Diagnoza i planowanie rozwiązania problemów opiekuńczych chorego z przewlekłą chorobą układu krążenia (niewydolność krążenia, nadciśnienie tętnicze).	
5. Zadania diagnostyczne pielęgniarki wobec chorych z chorobami układu oddechowego	
6. Plan postępowania opiekuńczego edukacyjnego wobec chorego z przewlekłą niewydolnością oddechową.	
7. Zadania pieleg w postęp diagnostycznym i leczeniu wobec chorego z chorobą wrzodową żołądka i XII-cy.	
8. Diagnoza sytuacji oraz planowanie postęp opiekuń u wybranego pacjenta z chorobą przewodu pokarmowego.	
9. Zadania diagnostyczne pielęgniarki wobec chorego z chorobą nerek.	
10. Rozwiązywanie problemów opiekuńczych pacjenta z cukrzycą.	
11. Diagnoza problemów i program wsparcia dla pacjenta z białaczka.	
12. Pielęgnowanie pacjenta z reumatoidalnym zapaleniem stawów (r.z.s.)	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu:praca pisemna	
Literatura podstawowa: 1. red. prof. dr hab. J. Daniuluk, dr hab. G. Jurgowskiej, „Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa" wyd. „Czelej", Lublin 2005 2. D. Jakubowska, W. Pędich, „Choroby wewnętrzne i pielęgnowanie w chorobach wewnętrznych" PZWL, Warszawa 1981 3. J. Blacharski, „Zarys chorób wewnętrznych", PZWL, Warszawa 1983 **Literatura uzupełniająca:** 1. red. B.Ślusarska, D. Zarzycka, K. Zahradniczek, „Podstawy pielęgniarstwa" Tom I i II , wyd. „Czelej", Lublin 2004 2. O. Kirschnick „Pielęgniarstwo", Urban&Partner, Wrocław 2001 3. K. Zahradniczek, „Pielęgniarstwo", Warszawa 2004	
Autor programu: mgr Ewa Mędrek	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo pediatryczne**	
Rodzaj studiów: stacjonarne/niestacjonarne	Semestr**: trzeci**
Rodzaj zajęć: samokształcenia	**Kierownictwo merytoryczne** prof. dr hab. med. Anna Balcerska **Prowadzący:** dr med. Jolanta Wierzba
Cel przedmiotu: Nabycie wiedzy z zakresu chorób dzieci	
Tematyka zajęć	
1. Podst badania dziecka i odrębności pielęg poszczegól okresów rozwoj noworodek donoszo, niemowlę, dziecko	
2. Zasady prowadzenia wizyt patronażowych u noworodka: Ocena stanu dziecka, Podst założenia pielęgnacyjne 3. - Kiedy noworodek powinien wzbudzić niepokój	
4. Bilanse zdrowia u dzieci	
5. Szczepienia: Zasady kwalifikacji do szczepień, Kalendarz szczepień 6. - Odczyny i powikłania poszczepienne	
7. Opieka nad wcześniakiem i noworodkiem hipotroficznym	
8. Postępowanie w stanach zagrożenia życia: drgawki u dzieci, postępowanie z dzieckiem nieprzytomnym 9. - podstawy resuscytacji i reanimacji	
10. Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne w pediatrii 11. Wkłucia obwodowe i centralne 12. Monitorowanie podstawowych czynności życiowych 13. Żywienie dziecka chorego	
14. Relacja rodzice – personel pielęgniarski 15. -śmierć dziecka i postawa personelu wobec choroby terminalnej dziecka	
16. Dziecko przewlekle chore 17. Opieka terminalna nad dzieckiem nowotworowym, Dializoterapia, Cukrzyca typu I- podstawy pielęgnacji	
18. Dziecko z opóźnienie rozwoju psychomotorycznego: przyczyny. 19. podstawy opieki nad dzieckiem opóźnionym 20. psychomotorycznie z uwzględnieniem podstaw rehabilitacji 21. opieka nad dzieckiem z zaburzeniem uwarunkowanym genetycznie z uwzględnieniem zespołu Downa	
22. Podst pielęg dziecka ze schorzeniem dróg oddech z uwzględnieniem gimnastyki oddechowej i aerozoloterapii	
23. Dziecko alergiczne- rozpoznawanie, postępowanie	
24. Podstawy pielęgnacji dziecka z ostrymi zaburzeniami przewodu pokarmowego	
25. Dziecko z zaburzeniami odżywiania: podstawy pielęgnacji, podstawy dietetyki, otyłość dzieci	
26. Dziecko maltretowane i dziecko z chorobą sierocą- podstawy pielęgnacji i opieki	
27. Problemy okresu dojrzewania: przygotowanie seksualne, samokontrola piersi, miesiączkowanie	
28. Moczenie nocne – przyczyny, samokontrola, leczenie	
29. Używki u dzieci: rozpoznawanie, postępowanie profilaktyczne	
30. Zasady izolacji i postępowanie z dzieckiem chorym zakaźnie	
31. Dziecko- pacjent oddziału chirurgicznego- odrębności postępowania	
32. Zespól nadpobudliwości psychomotorycznej z deficytem uwagi= zasady postępowania	
33. Zagadnienie śmierci dziecka i opieki terminalnej	
34. Zasady żywienia dzieci	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: pisemna praca semestralna	
Literatura 1. Kubicka K.,Kawalec W „Kardiologia okresu noworodkowego” Biblioteka Pediatry, PZWL, Warszawa 1998 2. Rutkowski B. „Dializoterapia w praktyce pielęgniarskiej” Wydawnictwo Medyczne MAKmed 1998 3. Socha J. „Żywienie dzieci zdrowych i chorych” PZWL, Warszawa 1998 4. Symonides-Ławecka A. „Cukrzyca u dzieci” PZWL Warszawa 1998 5. Szajner-Milart I, Papierkowski A.”Choroby wieku rozwojowego” PZWL Warszawa 1997 6. Szreder T „ Stany zagrożenia życia u dzieci” PZWL,Warszawa,1997	
Autor programu: prof. dr hab. med. Anna Balcerska	**Uwagi:**

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo chirurgiczne**		
Rodzaj studiów: **dzienny / zaoczne**	Semestr**: 2**	
Rodzaj zajęć: **samokształcenie**	Prowadzący: dr med.Maria Ignacy Pirski mgr Krystyna Leśniewska	
Cel przedmiotu. – *Poszerzenie i doskonalenie znajomości zagadnień związ z pielęg i lecz pacjentów odd chirurgicznego*		
Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy w zakresie sprecyzowanego podpunktach tematyki zajęć.* **Przedmioty poprzedzające**: anatomia, techniki zabiegów medycznych		
Nr tematu	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Przyjęcie pacjenta do oddzi chirurg - zapoznanie się z dokum pacjenta w izbie przyjęć, na oddziale chirurgicznym. Praca pieleg w oddz chirurg	Poznanie zasad prowadz dokument pacjenta chirurg
2.	Urazy tkanek miękkich, jam ciała i kości: urazy tkanek miękkich /stłuszczenia, zmiażdżenia,rany/, urazy mózgowo-czaszkowe, urazy jamy brzusznej i klatki piersiowej, urazy kręgosłupa, miednicy i kończyn/złamania ,skręcenia/ Założenie unieruchomienia kończyny w złamaniach i skręceniach Pielęgnacja chorego po amputacjach	Zapoznanie się ze specyfiką postępowania z pacjentem urazowym
3.	Zabiegi pielęgniarskie i lekarskie wykonywane w oddziale chirurgicznym. Zestawy sprzętu i wyposażenie. Przygotowanie chorych do badań diagnostycznych w wybranych schorzeniach chirurgicznych	Zapoznanie się ze sposobami wykonywania zabiegów pielęgniarskich, lekarskich, diagnostycznych
4.	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego. - zasady przygotowania chorego do operacji - - postępowanie z chorym w okresie pooperacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia, metody operacyjnej w ramach chirurgii ogólnej /w obrębie przewodu pokarmowego : przełyku, żołądka i dwunastnicy,wątroby, trzustki / i chirurgii urazowej	Opanowanie praktyczne zasad przygotowania pacjenta do różnych zabiegów chirur-gicznych
5.	Urazy termiczne – oparzenia - podział i klasyfikacja oparzeń - ocena rozległości oparzenia - - oparzenia dróg oddechowych - zasady postępowania z oparzonym na oddziale	Praktyczne opanowanie zasad postępowania w oparzeniach
6.	Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym. - Zakażenia w chirurgii -	Opanowanie praktyczne zasad aseptyki i antyseptyki
7.	Postępowanie z pacjentami chirurgicznymi obciążonymi : - nadciśnieniem tętniczym - - cukrzycą - chorobą zakrzepową - chorobą wieńcową Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie planowym i ostrym, w chirurgii jednego dnia	Zaznajomienie się z zasadami przygotowania i oceny pacjentów chirurgicznych z współistniejącymi schorzeniami
praca semestralna na ocenę		
Podręcznik: 1. Rowiński W., Dziak A. Chirurgia dla pielęgniarek PZWL Warszawa 1991 2. Pielęgniarstwo w chirurgii. Wybrane problemy z praktyki pielęgniarskiej oddziałów chirurgii ogólnej - zapowiedź		
Autor programu: dr med. Maria Ignacy Pirski;	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne**	
Rodzaj studiów **: dzienne/zaoczne**	Semestr: **drugi**
Rodzaj zajęć: samokształcenie	**Prowadzący:** mgr Aleksandra Gałka

Cel przedmiotu: *Dostarczenie wiedzy z zakresu pielęg położ- ginekoloo w celu przygot studenta do objęcia opieką pielęg pacjentki w różnych etapach jej życia - ze szczegól uwzględnieniem opieki nad kobietą w okresie ciąży, przygot ciężarnej i rodziny do porodu oraz opieki nad położnicą i noworodkiem. Wskazanie praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy w procesie pielęgnowania pacjentki przebywającej w oddziale położniczo-ginekologicznym, podczas realizacji przez studenta zajęć praktycznych i praktyki zawodowej w szpitalu.*

Wymagania: *Studenci zobowiąz są do opanow wiedzy z zakr pielęg położ- ginekolog. Każdy student powinien poznać zakres, zasady i metody postępowania w opiece zdrowotnej nad kobietą, a także opanować sposoby sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentką w czasie porodu i połogu oraz kobietą ze schorzeniami ginekologicznymi.*

Tematyka zajęć

1. Okresy życia kobiety i opieka nad kobietą w różnych fazach życia: dojrzewanie, pokwitanie, okres dojrzałości płciowej, przekwitanie
2. Planowanie rodziny i przygotowanie do rodzicielstwa.
3. Ciąża fizjologiczna i ciąża wysokiego ryzyka – rozpoznawanie ciąży i opieka nad kobietą ciężarną:
   - metody diagnostyczne w ciąży
   - opieka profilaktyczna nad kobietą ciężarną
   - monitorowanie stanu płodu
   - styl życia kobiety ciężarnej
   - dolegliwości w przebiegu ciąży - sposoby zapobiegania i radzenie sobie z nimi
   - przebieg i postępowanie w ciąży patologicznej.
4. Poród:
   - opieka okołoporodowa w porodzie fizjologicznym
   - postępowanie położniczo-pielęgnacyjne w porodzie przedwczesnym i powikłanym
   - opieka nad noworodkiem - obserwacja i pielęgnowanie noworodka donoszonego i urodzonego przedwcześnie.
5. Połóg:
   - przebieg połogu fizjologicznego - obserwacja i pielęgnowanie położnicy
   - opieka nad kobietą w połogu po cięciu cesarskim
   - laktacja i karmienie piersią
   - powikłania okresu połogu – zakażenia połogowe: pielęgnowanie i profilaktyka zakażeń.
6. Problemy zdrowotne kobiet:
   - patologia narządu rodnego - zakażenia i stany zapalne w ginekologii
   - niepłodność
   - problemy zdrowotne kobiet w wieku przekwitania
7. - schorzenia nowotworowe u kobiet.

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się:* zaliczeniem pisemnym – pracą semestralną tematycznie związaną z zakresem materiału zrealizowanego w ramach przedmiotu

Literatura:

1. Bręborowicz G., Położnictwo. Podręcznik dla położnych i pielęgniarek, PZWL, W-wa 2002.
2. Caus I., Podstawy pielęgniarstwa w ginekologii i położnictwie, ŚAM, Katowice 2003.
3. Łepecka-Klusek C. (red.), Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii, wyd. Czelej sp. z o.o., Lublin 2003.
4. Pisarski T. (red.), Położnictwo i ginekologia, PZWL, Warszawa 1993.

Literatura uzupełniająca:

1. Benson R.C., Położnictwo i ginekologia, PZWL, Warszawa 1990.
2. Pschyrembel W., Praktyczne położnictwo i operacje położnicze, PZWL, W-wa 1998.

Autor programu: **mgr Aleksandra Gałka**	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo geriatryczne**	
Rodzaj studiów: **pomostowe - niestacjonarne**	Semestr**: czwarty**
Rodzaj zajęć: samokształcenie	**Prowadzący:**mgr Ewa Mędrek

Cel przedmiotu:*Przygotowanie pielęgniarek do realizacji i koordynacji opieki nad człowiekiem starszym z uwzględnieniem możliwości własnych, zmniejszenie istniejących ograniczeń spowodowanych zmianami psychofizycznymi. Przygotowanie pielęgniarki do umiejętnej oceny stanu potrzeb ludzi starszych. Zrozumienie zasad współpracy zespołów terapeutycznych. Poznanie mechanizmów powstawania i rozpoznawania problemów społecznych. Poznanie specyfiki przebiegu wybranych chorób przewlekłych- różnicowanie, leczenie, pielęgnowanie. Poznanie zasad zapobiegania urazom i wypadkom oraz udzielania pierwszej pomocy. Poznanie mechanizmów zmagania się z problemami psychospołecznymi.*

Wymagania:*W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to uczestnictwa w wykładach i zapoznania się z zalecaną literaturą. W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z różnymi metodami postępowania i opieki pacjentów geriatrycznych oraz nauczą się stosować te wiedzę na przykładzie analizy zagadnień problemowych (analiza przypadków).*

Tematyka zajęć

1. Współczesne poglądy naukowe na proces starzenia.
2. Rodzaje, teorie oraz objawy starzenia.
3. Czynniki determinujące starość.
4. Potrzeby ludzkie, a proces starzenia.
5. Zmiany w funkcjonowaniu zmysłów, percepcja oraz zwolnienie napędu psychoruchowego ludzi starszych.
6. Zmiany inwolucyjne a zmiany chorobowe w organizmie starszego człowieka.
7. Problemy zdr ludzi starszych. Specyfika przebiegu wybranych chor przewlekł – różnic, lecz, pielęgnowanie.
8. Udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłych.
9. Urazy i wypadki u osób starszych.
10. Rola i zadania pieleg geriatrycznej współpr z opiekunami podopiecznego i zespołem interdyscyplinarnym.
11. Problemy psychospołeczne osób starszych
12. Monit syt zdr i psychospoł podopiecz w starszym wieku, opartej na ocenie zapotrzeb na określ rodzaj pomocy.

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: praca semestralna

Podręcznik:

1. William B.Abrams,M.D., Mark H.Beers,M.D.; and Robert Berkow, M.D. "MSD Podręcznik Geriatrii" Urban& Partner Wrocław 1999
2. J.Schiefele, I.Staudt, M.M.Dach, „Pielęgniarstwo geriatryczne" Urban&Partner Wrocław 1998
3. B.Żakowska- Wachelko „Zarys medycyny geriatrycznej" PZWL Warszawa 2000
4. W.Pędich, D.Jakubowska, T.Kunda, „Pielęgniarstwo geriatryczne" PZWL Warszawa 1983
3. K. Zahradniczek, „Pielęgniarstwo", Warszawa 2004

Literatura uzupełniająca:

4. L. Offerhaus „Leki dla osób w podeszłym wieku" PZWL Warszawa 1997
5. W.Pędich, Z.Szreniawskiego „Farmakoterapia geriatryczna" PZWL Warszawa 1998
6. CKPPiP „Przewodnik dla pielęgniarek" zeszyt 1, 3,4 Warszawa 2000
7. pod red. E. Szwałkiewicz, „Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów. Przewodnik dla pielęgniarek", Wrocław 2000

Autor programu: mgr Ewa Mędrek	**Uwagi:**

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo osób niepełnosprawnych**	
Rodzaj studiów: **stacjonarne/niestacjonarne**	Semestr**: czwarty**
Rodzaj zajęć: samokształcenie	**Prowadzący:** mgr Ewa Mędrek

Cel przedmiotu: *Zapoznanie studentów ze współcześnie upowszechnianą kompleksową rehabilitacją i niezbędną wiedzą teoretyczną i praktyczną z zakresu rehabilitacji. Wyrobienie w uczącym się szybkiej orientacji w sytuacji wymagającej usprawniania i wsparcia. Nauczenie odpowiednich technik i metod współczesnej rehabilitacji, wdrażanie samoopieki oraz stosowania udogodnień.*

Wymagania:
W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej z zakresu sprecyzowanego w podpunktach tematyki zajęć. Wymaga to zapoznania się z zalecaną literaturą.
W ramach ćwiczeń studenci zapoznają się z różnymi metodami rehabilitacji, stosowania udogodnień i oraz nauczą się stosować te wiedzę na przykładzie analizy zagadnień problemowych (analiza przypadków).

Tematyka zajęć

1. Współczesna koncepcja rehabilitacji. Kierunki, cele, rehabilitacja kompleksowa
2. Zadania zespołu interdyscyplinarnego w procesie rehabilitacji.
3. Rola i funkcja rehabilitacyjna pielęgniarki
4. Metody postępowania w rehabilitacji (*Metoda Bobath*)
5. Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów - stosowanie udogodnień.
6. Wsparcie chorego niepełnosprawnego – wskazania do zastosowania zaopatrzenia ortopedycznego i oprzyrządowania w warunkach domowych.
7. Standardy pielęgnowania w rehabilitacji w oparciu o programy.
8. Skuteczność rehabilitacji w oparciu o standardy w poszczególnych schorzeniach.
9. Rozszerzenie wiedzy na temat stowarzyszeń dla chorych niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Ocena wystawiona na podstawie: pracy semestralnej*

Podręcznik:

1.red. K. Malinowska, W. Dega, „Rehabilitacja medyczna" PZWL Warszawa 2001

2. red. E. Szwałkiewicz, „Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów" Urban&Partner Wrocław 2000

5. red. E. Rutkowskiej, „Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych", wyd. CZELEJ, Lublin 2002
6. Susan J. Garrison, MD, „Podstawy rehabilitacji i medycyny fizykalnej" PZWL W-wa 1997

Literatura uzupełniająca:

1. K. Malinowska, „Kinezyterapia" PZWL 1999
2. H.Fisch, J.Roex, „Terapia manualna" PZWL 2001
6. „Rehabilitacja medyczna" – kwartalnik tom 5 nr 1-4, ELIPSA-JAIM s.c. Kraków 2001
7. CKPPiP , „Przewodnik dla pielęgniarek" Zeszyt V i VI Warszawa 2000
8. Stowarzyszenie na Rzecz Opieki Długoterminowej i Pomocy Społecznej „Dom Pod Słońcem", „Problemy opieki długoterminowej" zeszyty1 – 4, Toruń 2004

Autor programu:	**Uwagi:**
Mgr Ewa Mędrek	Wykorzystano film szkoleniowy: „Techniki Łatwego Przemieszczania Pacjentów"; ScanRehab sp. z o.o. Rehabilitacja i pielęgnacja

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo neurologiczne**		
Rodzaj studiów: **zaoczny/ pomostowe**	Semestr**: trzeci**	
Rodzaj zajęć: **samokształcenie**	Prowadzący:, mgr Karolina Leśniewska	
Cel przedmiotu: Teoretyczne i praktyczne pogłębienie wiedzy i umiejętności z zakresu postępowania profilaktycznego oraz pielęgnacyjnego w odniesieniu do pacjenta z chorobą centralnego i obwodowego układu nerwowego.		
Wymagania: Opanowanie przez studentów umiejętności praktycznego myślenia, interpretowania zmian zachodzących w stanie pacjenta, samodzielnego rozwiąz problemów opiekuńczych, prowadzenie dokumentacji procesu pielęgnowania oraz prowadzenie działań wspierająco – edukacyjnych.		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Aktywizacja ruchowa chorych niepełnosprawnych	Omówi koncepcje stosowane w aktywizowaniu osób niepełnosprawnych. Omówi skalę Barthela i test Lovetta
2.	Wdrażanie do samoopieki w oparciu o znane koncepcje pielęgniarskie	Zróżnicuje koncepcję V. Henderson i D. Orem i wykaże większą przydatność w warunkach oddziału neurologii model opieki wg D.Orem.
3.	Utrzymanie prawidłowego funkcjonowania układów: oddechowego, krążeniowego, pokarmowego i wydalniczego.	Zapoznanie się z profilaktyką typowych zaburzeń w neurologii
4.	Promocja i prewencja wtórna wobec chorych po udarach mózgowych	Potrafi prowadzić promocję zdrowia w oddziale neurologii, uwzględniając deficyty zdrowia pacjentów neurologicznych Zna na czym polega prewencja wtórna w chorobach neurologicznych.
5.	Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z urazem czaszkowo mózgowym.	Omówi zasady postępowania z pacjentem po urazie czaszkowo mózgowym
6.	Chory nieprzytomny – zasady postępowania	Zna zasady postępowania z chorym nieprzytomnym. Omówi kryteria oceny wydolności oddechowej i krążeniowej.
7.	Rola pielęgniarki w prewencji pierwotnej i wtórnej zespołów bólowych kręgosłupa.	Wymieni czynniki usposabiające do powstania przeciążeń kręgosłupa. Omówi rolę pielęgniarki w prewencji pierwotnej schorzeń kręgosłupa.
8.	Wsparcie psychiczne chorych neurologicznych	Omówi psychologiczne i społeczne konsekwencje chorób neurologicznych
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: Opracowanie i prezentacja wybranego tematu		
Podręcznik: M. Retinger- Grzesiulowa Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne PZWL Warszawa 1986r. Kazimiera Adamczyk Pielęgniarstwo neurologiczne Lublin 2000r. Cecylia Ugniewska Pielęgniarstwo psychiatryczne i neurologiczne Warszawa 1998r. **Literatura uzupełniająca:** K. Newton Schafer Pielęgniarstwo w chorobach wewn i chirurgicznych Warszawa 1978r. Kazimiera Adamczyk Pielęgnowanie chorych po udarach mózgowych Lublin 2003r.		
Autor programu: mgr Karolina Leśniewska	Uwagi:	

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo psychiatryczne**		
Rodzaj studiów:	Semestr**:**	
Rodzaj zajęć: **Ćwiczenia**	Prowadzący: mgr Przemysław Sztypka	
Cel przedmiotu: *Zapoznanie z charakterystyką pracy w oddziale psychiatrycznym oraz formami lecznictwa psychiatrycznego.Organizacja opieki psychiatrycznym w świetle obowiązujących przepisów prawnych, nowoczesne metody diagnostyki i terapii w psychiatrii. Udział pielęgniarki w leczeniu zaburzeń psychicznych. Komunikowanie się z chorym psychicznie. Poznaje zasady formułowania potrzeb i problemów psychicznie chorych. Proces pielęgnowania w różnych stanach i zespołach chorobowych*		
Wymagania: Student zna podstawy prawne pracy z chorymi psychicznie. Potrafi dokonac diagnozy pielęgniarskiej w zaburzeniach psychicznych. Planuje opiekę nad chorym psychicznie oraz ocenia jej przebieg. Zna formy terapii w zaburzeniach psychicznych.		
Nr zajęć	**Tematyka zajęć**	**Zadania do wykonania przez studentów**
1.	Zagadnienia etyczne i prawne postępowania wobec chorego psychicznie. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.	Zna podst praw pracy z chor z zaburzeniami psychicznymi
2.	Komunik się z chorym psych. Met zbierania i oceny inf o psych chorym. Rozpozn sympt chorób psych i zaburzeń niepsychot. Met diagnost i terapii psych chorych. Udział pielęgniarki w diagnozie i badaniach konsultacyjnych.	Potrafi zebrać wywiad, prawidłowo komunikować się z chorym psychicznie
3.	Wprowadzenie w problematykę pielęgniarstwa psychiatrycznego. Zapoznanie z obowiązującymi formami lecznictwa psychiatrycznego.	Różnicuje spos lecz chorych z zaburz psychicz, zna for lecz.
4.	Pielęgnowanie chorego z rozpoznaniem schizofrenii.	Dokonuje diagn pielęg i plan proces pielęg z uwzg rehabilit.
5.	Pielęgnowanie chorego z depresją.	j.w.
6.	Pielęgnowanie chorych z zaburzeniami wywołanymi nadużywaniem substancji psychoaktywnych.	Zna rolę pielęg w lecz uzależ oraz plan opiek nad chor uzależ
7.	Pielęgnowanie dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.	Potrafi zaplan opiekę, zna klin podstawy rozpozn zaburzeń.
8.	Pielęgnowanie chorych z zaburzeniami osobowości.	Różn zaburzenia osobowości, planuje proces pielęgnowania.
9.	Społeczność terapeutyczna i formy jej funkcjonowania.	Potrafi okr miejsce pielęg w zesp terapeut i jej rolę w lecz.
10.	Metody diagnostyki i terapii psychicznie chorych. Udział pielęgniarki w diagnozie i badaniach konsultacyjnych.	Student zna zasady diagnostyki zaburzeń psychicznych.
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: praca semestralna na wybrany temat		

Podręcznik: Koślacz A., Nowak R. – Psychiatria kliniczna i pielęgniarstwo psychiatryczne, Warszawa: Wyd. Lek PZWL
Ugniewska C. – Pielęgniarstwo psychiatryczne i neurologiczne, Warszawa: Wydaw. Lekarskie PZWL
Bilikiewicz A., Strzyżewski W. – Psychiatria. Podręcznik dla studentów med, Warszawa: Wyd. Lek PZWL
Krystyna Kimak „Zbiór standardów przyjęcia, opieki, socjalizacji i wypisu chorego ze szpitala psychiat" ,Czelej 2005
Mueser K., Życie ze schizofrenią, poradnik dla rodzin, Warszawa 2001, Rebis
Mader J., Rehabilitacja przewlekle chorych psychicznie, Kraków 2000, PTP.
Dąbrowski S. i Kubicki L., Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, Warszawa 1994, IPiN
Mader J. (red.), Treningi umiejętności społecznych w rehabilitacji zaburzeń psychicznych, Warszawa 1995, Scholar.

Literatura uzupełniająca:
Malinowska K., Rehabilitacja medyczna, Warszawa 1999, PZWL
Klasyfikacja zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania ICD – 10, Warszawa 2000, IPiN.
Jarema M., Pierwszy epizod schizofrenii, Warszawa 2001, IPiN.
Alanen Y. O., Schizofrenia jej przyczyny i leczenie dostosowane do potrzeb, Warszawa 2000, IPiN.
Kępiński A., Schizofrenia, Kraków 1992, Sagittarius

Autor programu: mgr Przemysław Sztypka	Uwagi:

Nazwa przedmiotu: **Promocja Zdrowia i edukacja zdrowotna**	
Rodzaj studiów: stacjonarne/niestacjonarne	Semestr**: pierwszy**
Rodzaj zajęć: samokształcenie	**Prowadzący:** dr Marzena Zarzeczna-Baran
Cel przedmiotu: *Przedmiot z zakresu nauk medyczno-społecznych, ma na celu zapoznanie studentów z zasadami promowania zdrowia, naukę działań na szczeblu indywidualnym oraz współpracy na szczeblu lokalnym, nabycie umiejętności korzystania z osiągnięć środowisk programotwórczych*	
Wymagania: *W trakcie zajęć studenci zobowiązani są do opanowania wiedzy teoretycznej w zakresie sprecyzowanym w podpunktach tematyki zajęć*.	
Tematyka zajęć	
1. Historia promocji zdrowia - ewolucja działań lokalnych i międzynarodowych Postępy w opiece zdrowotnej oraz sytuacja zdrowotna społeczeństw jako podstawa zmieniającego się spojrzenia na funkcje ochrony zdrowia. Historia polskich doświadczeń w zakresie promocji zdrowia. Kanada, jako przykład nowoczesnego podejścia do zagadnień kształtowania potencjału zdrowia. I Konferencja Promocji Zdrowia – 1986 i jej geneza- „Karta Ottawska" i jej główne tematy. Rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie promocji zdrowia.	
2. Zdrowie i polityka zdrowotna Zmiany podejścia do czynników warunkujących zdrowie i ich wpływ na definiowanie pojęcia zdrowie i choroba. Współczesne zagrożenia zdrowia jednostek i populacji – wpływ postępu technologicznego i zmian w stylu życia, na wskaźniki zdrowotne. Demograficzne uwarunkowania sytuacji zdrowotnej. akresy polityki zdrowotnej – koncepcje, aspekty prawne	
3. Programy zdrowotne • 1978 Ałma Ata „Zdrowie dla wszystkich do roku 2000" • 1999 Dżakarta „Zdrowie 21"- 21 celów zdrowotnych na 21 wiek. • Narodowy Program Zdrowia i inne programy zdrowotne realizowane w Polsce. Zasady działania, cel strategiczny i cele operacyjne NPZ. Medyczno-społeczne podejście do współczesnych zagadnień zdrowotnych	
4. Promocja zdrowia wobec masowych przyczyn zachorowań i zgonów • choroby układu krążenia, choroby nowotworowe, urazowość wypadkowa,	
5. Promocja zdrowia wobec masowych przyczyn zachorowań i zgonów • patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, nikotynizm, przestępczość, przemoc), • choroby i zaburzenia psychiczne, samobójstwa	
6. Europejskie Programy Sieciowe przykłady siedliskowego podejścia do zdrowia • Zdrowe Miasta, • Szkoły Promujące Zdrowie, • Szpital Promujący Zdrowie • Gmina promująca zdrowie	
7. Edukacja zdrowotna jako działanie na rzecz umacniania zdrowia Kształtowanie świadomości zdrowotnej różnych grup ludności, (dzieci i młodzież, pracownicy, ludzie starzy, ludzie chorzy i in.) Edukacja w zakresie fundamentalnych elementów zdrowego stylu życia (odżywianie, aktywność fizyczna, niepalenie tytoniu, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach stresowych),	
8. Rola pielęgniarki w promocji zdrowia	
Ocena i sposób zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się* pracą semestralną	
Podręczniki: Karski J.B. Praktyka i teoria promocji zdrowia. Wybrane zagadnienia. CeDeWu Warszawa 2006	
Autor programu: dr Marzena Zarzeczna-Baran	**Uwagi:**

Nazwa przedmiotu: **Pielęgniarstwo w anestezjologii i intensywnej opiece medycznej**	
Rodzaj studiów: **dzienne/zaoczne**	Semestr**: I**
Rodzaj zajęć: samokształcenie	Prowadzący: dr hab.med.Andrzej Basiński,

Cel przedmiotu: *Wiedza na temat rozwoju osiągnięć anestezjologii, intensywnej terapii w XX wieku, przedstawienie roli pielęgniarek anestezjologicznych w systemie opieki nad chorym znieczulanym do zabiegów operacyjnych lub leczonym w oddziale intensywnej terapii. Wprowadzenie zagadnień dotyczących stanów nagłego zagrożenia życia/ zdrowia w warunkach przedszpitalnych oraz w praktyce klinicznej, poznanie aktualnie obowiązujących standardów europejskich w zakresie resuscytacji krążeniowo-oddechowej. Zapoznanie z metodami i standardami znieczulenia. Przygotowanie pielęgniarki do zrozumienia zagadnień intensywnego nadzoru i pielęgnowania chorych w oddziałach intensywnej terapii.*

Nr	Tematyka zajęć	do wykonania przez studentów
1.	Historia anestezjol, resuscytacji, intens ter., Anestezjol jako specjal med. Rola pielęg anestezjol w systemie opieki nad chorym znieczul i lecz w oddz intensywnej terapii	Zrozumienie treści i opanowanie materiału
2.	Met i techn znieczulenia. Wybór anestezji w zależn od stanu chor. Ocena przedoperac i przygot chorego do zabiegu. Monit stanu chor podczas anestezji. Przycz powikłań i met zapobieg powikł w okr pooperac . Postęp p/bólowe u chor.	j. w.
3.	Intensywna terapia w niewydolności krążenia. Przyczyny, podział i leczenie niewydolności krążenia. Zapobieg nagłej śmierci serc. Znacz wczesnej defibrylacji .	j. w.
4.	Intens terap w niewydol oddech. Ostra i przewlekła niewydol oddych, przycz, objawy, leczenie. Met leczenia tlenem, wskazania, ogranicz, monit. Met wspomag oddych; podst respiratoroterapii. Pielęg chor z przewlek niewydol oddech.	j.w.
5.	Wstrząs, rodzaje, obraz kliniczny, zasady postępowania leczniczego. Zasady płynoterapii, rodzaje preparatów. Leczenie krwią i środkami krwiopochodnymi.	j.w.
6.	Analgezja i sedacja w praktyce anestezjologicznej	j.w.
7.	Intens terap w chor ukł nerw. Postęp z chor lecz z powodu udaru mózgu, pouraz obrzęku mózgu, neuroinfekcji. Opieka pielęg nad chor z zaburzeniami świadomości	j.w.
8.	Intensywna terapia w oddziale dziecięcym. Etiopatogeneza stanów zagrożenia życia u dzieci. Specyfika postępowania z dzieckiem w oddziale zabiegowym.	j.w.
9.	Intens terapia w traumatologii i chirurgii. Stany zagroż życia z powodu następstw urazów, definicja MOC, urazów wielonarząd. Opieka nad chorym z obraż ciała	j.w.
10.	Probl etyczne i psychologiczne w pracy pielęgniarki w oddziale intensywnej terapii	j.w.

Ocena i zaliczenia przedmiotu: *Przedmiot kończy się: zal na podst pracy semestralnej na wybrany przez studenta temat*

Podręcznik:

1. J.Rybicki : Intensywna terapia dorosłych, wyd.Novus Orbis, Gdańsk,1994
2. ABC intensywnej terapii .M. Singer, I. Grant, Wydanie I polskie pod red. Juliusza Jakubaszki
3. Leki w medycynie ratunkowej i intensywnej terapii .Frank Flake, Boris Lutomsky, [red. wyd. pol.] Andrzej Kübler, Wrocław 2005, wyd. 1,
4. Stany zagrożenia życia. Wybrane standardy opieki i procedury postępowania pielęgniarskiego Red. Maria Kózka , seria: Nauki o zdrowiu - Pielęgniarstwo

Literatura uzupełniająca:

1. Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji , tłum.Polskiej Rady Resuscytacji ; http://www.prc.krakow.pl
2. Postępowanie w nagłych przypadkach P.Sefrin, R.Schua, wyd. Urban@ Partner
3. Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, pod red. J.Jakubaszki, wyd. med. GÓRNICKI, 2003
4. ABC postępowania w urazach :P.Driscoll, D.Skinner, R.Earlam, wyd. Med.GÓRNICKI, 2003
5. Dziecko w stanie zagrożenia życia, B.Aoki, K.McCloskey, Medycyna Praktyczna, Kraków 1999
6. ABC resuscytacji , pod red.J.Jakubaszki, wyd.Med.Górnicki, 2003

Autorzy programu:	Akceptacja Dziekana:
Dr med. Ewa Raniszewska, specjalista anestezjologii, intensywnej terapii i medycyny ratunkowej. Dr hab. Andrzej Basiński, specjalista anestezjologii, intensywnej terapii i medycyny ratunkowej	